1928. szeptember 27 Csütörtök

X. évfolyam. 219. szám

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16
Szerkesztőség T. 3 47. ○ Kiadóhivatal T. 3-48

A bojkott

(ln.) Annak a szag-vegyes francia parfőmnek, amelybe Francois Coty a jellemtelenség illó-olaján kivül a fojtó és penetráns szagoknak minden fajtáját belekeverte, kezd az illata émelygőssé válni. A *gyenge szimatu* közvélemény csak immel-ámmal szaglászik körülötte s a „Coty d'Or"-ral és „Chypre"-rel vegyes illathullámok ölén még mindig nem érzi azt a förtelmes pacsuliszagot, melynek elfojtására a keresztény sajtó s a drogista egyletek vállalkoztak. A „L'Ami du Peuple" becstelen támadását, a parvenü gyárosnak magyarellenes förmedvényeit máig sem torolta meg a nemzeti közvélemény, mely egyhangu kedvtelenséggel türi, hogy egyes droguisták a történtek után is árulhassák a Coty-parfőmöket.

Szomoru dolog, hogy Magyarországon egy kis illatszer-bojkottért hetekig szükséges agitálni. Ujságcikkek és droguista-ankétok, gyülések, szónoklatok és tiltakozó plakátok heteken keresztül ébresztgetik a nemzeti önérzetet és öntudatot! Elgondolni is kétségbeejtő, hogy azon a megcsonkitott és porig alázott trianoni Magyarországon, ahol az életrekeltő hazaszeretetnek egyetlen külföldi divatárut vagy fényüzési cikket sem szabadna megtürnie, még akkor is *szervezni, keltegetni és kapacitálni* kell, amikor nemzeti sérelmet akarunk megtorolni.

Nemrégiben egy magyar hölgy francia pudert óhajtott venni a legelőkelőbb müncheni drogueriában. A bajor kereskedő nem kis csodálkozással mindössze ennyit kérdezett tőle:

„Meine Dame! Sind Sie vielleicht keine Deutsche?"

A kereskedőnek nem csalt a sejtése. Kérdését azonban igy kellett volna megfogalmazni: *„Asszonyom! Ön talán magyarországi?"*

Igen, mert nincs a világnak még egy országa, ahol a külföldi divatőrület és a parvenüségig menő márka-imádat jobban elnyomta volna az egységes magyar öntudatot, mint épen minálunk. Kezdve a Chypre-parfőmtől egészen le, a poharas-védjegyü favágó-reszelőkig, a Buick- és Chevrolet-gyártmányu gépkocsiktól a Leprince-féle hashajtó-gyógyszerekig, minden vonalon dühöng a hazafiatlan divatőrület. Igy jutunk el az öntudat-nélküli parfőm-patologia olyan kétségbeejtő és szégyenteljes fokára, hogy még a Coty-ellenes bojkottot is hetekig tartó kortes-hadjáratnak kell megelőznie.

* *

A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, aki a maga részére soha életében nem vett idegen gyártmányu holmit, legutóbb egy csodaszép automobilt vásárolt, amelynek minden porcikáját, a legapróbb sróftól a kényelmes karosszériáig, magyar munkások készitették — hazai gyárban. A mi sorsunknak tragikumához tartozik, hogy ezt a *kivételes* esetet példaképül kell felemliten, a mikor a trianoni Magyarországon minden autóvásárlónak *kötelessége volna* igy cselekedni.

... De hát ne folytassuk a példákat tovább: falrahányt borsóval nem billenthetjük helyre a külkereskedelmi mérleget. Elégedjünk meg azzal, ha Debrecenben is megdöngetjük a drogueriák és illatszerkereskedések auzlágjait s mikor a *magyar* iparosság és kereskedői társadaiom egész lélekkel készíti elő a „Magyar Hét" országraszóló sikerét, kérjük őket, hogy dobják a Coty-parfőmöt oda, ahová való: a szemétdombok és emésztőgödrök világába. Mert a Coty-gyár magyarországi vásárlóinak: a selyemfiuk és szemöldökfestő hölgyek illatgomolyos tömegének ugyis hiában magyaráznánk öntudatról vagy nemzeti lelkületről... Itt csak a drogisták összetartása vezethet sikerre, mellyel a magyar gyártmányok érvényesülésének s megbecsülésének is utat lehet majd nyitni.

„Ecrasez l'infame!" — Irtsátok ki a gyalázatost! Voltaire-nek ez a mondása, mely a maga eredeti értelmében époly hitvány és becstelen szándékot tartalmazott, akár a kis piszkos Coty-féle cikkek, — erre az esetre rendkivül talál. Irtsátok ki, hogy még a maradék olajából se illanjon el a legkisebb csepp se, mely ne hagyna foltot a szerzője nevén és ne hagyna emléket a mi önérzetünk és föleszmélésünk háborgó lelkivilágában.

A magyarországi közvéleménynek részleges felháborodása, alig több, mint egy könnycsepp, mely belevegyül az idegen parfőmök tengerébe. Ám a Coty-ellenes bojkott százszázalékos keresztülvitele nemcsak retorziót és válaszadást jelent, hanem a cselekvő erőknek fölébredését is. S akkor a magyar öntudat szárnyain kereskedelmi és ipari életünk ujra azzá lehet, aminek egyszer az Isten rendelte: *magyarrá.*

Véget ért a IX. népszövetségi közgyülés

Az oláh és cseh delegátusok erőtlen válasza Apponyinak

Genf, szeptember 26. A népszövetség mai ülésén Comnen oláh delegátus válaszolt Apponyi Albert tegnapi fejtegetéseire. Apponyi gróf azt mondotta, hogy

az ő országa le van fegyverezve, ellenben körülötte a többi államok állig fegyverben állanak.

Románia sokszor ajánlotta fel szomszédainak hivatalos és nem hivatalos formában, hogy kössenek támadást kizáró szerződéseket. Ezek az ajánlatok azonban válasz nélkül maradtak. Magyarország állandóan vádakkal illeti szomszédait, de ezeket a vádakat nem fejti ki határozottan.

Tegnapi beszédében Apponyi gróf felvetette azt a kérdést, mikor áll be az a pillanat, amelyet biztonságnak nevezhetnek? Ez akkor áll be, ha megtörténik a morális leszerelés és ha uralomra jut mindenütt a demokrácia, melynek Románia is hódol.

Ossuski cseh delegátus kijelentette, hogy olyan sulyos szavak estek, amelyek alkalmasak a dunai államok atmoszférájának megmérgezésére.

— Apponyi Albert gróf azzal okolta meg a szavazástól való tartózkodását, hogy nincs meg Magyarország és szomszédai között az az erkölcsi és politikai atmoszféra, amely ilyen szerződések megkötését lehetővé tenné. Mindennek ellenére kijelenti, hogy a cseh kormány ugy mint a multban, a jövőben is ragaszkodik békeszerető magatartásához.

Rulin belga delegátus felszólalása után a teljes ülés

megszavazta a támadás kizárását és a kölcsönös támogatást biztositó javaslatot.

A magyar delegáció Apponyi Albert gróf bejelentéséhez képest nem vett részt a szavazásban.

A népszövetség ezután rátért a népszövetség adminisztrativ ügyeire, majd az elnök záróbeszédében összefoglalta a IX. népszövetségi közgyülésnek eredményeit s annak munkálatait befejezettnek nyilvánitotta.

Beszédét zajos tapssal fogadták. Két órára járt már az idő, amikor a közgyülés tagjai kölcsönös bucsuzkodások után szétoszlottak.

A jog- és pénzügyi bizottság három órán keresztül tárgyalta a városi költségvetés módositásait

A költségvetési tervezetben feltüntetett 1,843.419 pengős hiányt 312.911 pengővel csökkentették -- Hatvan százalékra emelik fel a községi pótadót

(A Hajduföld tudósitójától.) Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága szerdán délután 4 órakor dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnöklésével ülést tartott, melyen többek között az 1929. évi költségvetést is letárgyalták. A bizottsági ülés, melyen dr Markovics Elemér közel harmincszor felszólalt, egynegyed nyolc óráig tartott s mikor a bizottsági tagok, akiknek nagyrésze már a takarékossági bizottság ülésein is hallotta az előadottakat, lassanként elszállingózott, ugyszólván csak a tanácstagok és Markovits Elemér vitatták meg a költségvetési tételeket.

A lakbérosztály-kérdés

Napirend előtt Nyiri Ernő sürgette a város második lakbéroszstályba való sorolását azzal kapcsolatban, hogy legutóbb egy szervezet alakult épitkezési célokra, melynek fedezésére lakbéreket lehet lekötni. Felemlitette, hogy a második fizetési osztályba sorozott Szegeden egy VIII. fizetési osztályu tisztviselő 1004 pengő lakbért kap. Ugyanekkor Debrecenben, mely a III. osztályba van sorozva, ez a tisztviselő csak 508 pengő lakbért kap. Kérte, hogy a második osztályba való sorozás ügyét tartsák napirenden s a városi tanács tegye meg a kormánynál az erre vonatkozó sürgető lépést.

A beruházási programm reviziója

A jog- és pénzügyi bizottság ezután a tárgysorozat nyolcadik pontját vette tárgyalás alá s a tanács bemutatta a 3.400,000 dolláros kölcsön beruházási programmjának a revizióját. Van ugyanis egy határozat, mely szeirnt a beruházási programm revizió alá veendő s azon a sürgősséghez képest változtatásokat lehet eszközölni, kivéve azokat a részeket, melyek már kormányhatósági jóváhagyást nyertek. Ennek megfelelőleg a takarékossági bizottság javasolta, hogy a beruházási programmból töröltessék a külsőségi csatornák boltozására vonatkozó 260 pengős, a szeszfőzde és emésztő gödör számára előirányzott 5000 pengős s a külső nagyerdei körut céljaira tervbevett 300.000 pengős tétel. Ugyszintén törölte a takarékossági bizottság a szikgáti tehenészetet, ami 160.000 pengő megtakaritást jelent. Az igy fennmaradó összegeket elsősorban kutfurási és laktanyatatarozási célokra fordítják.

Dr Csóka László tb. tanácsnok előterjesztésében rámutatott arra, hogy az utkérdés véglegesen rendezendő, erről pontos költségvetést kell készíteni. A tanács javasolta, hogy a laktanyák helyreállitására felvett 100.000 pengő töröltessék, minthogy itt nem tatarozásról, hanem romlásról van szó s ez már a beruházások közé tartozik. A revizió az erdei iparvasut kocsijaira 180.000, a szennyvizszüro telepre 100.000, az egyetemi központi palota épitésére 2.900.000, elemi iskolák épitésére 72.000, ovodák létesitésére 235.000, tüzoltó mászóházra 25.000, mezőgazdasági épületekre 400.000, erdei iparvasut-telepre 280.000, városgazdai épületre 447.000, városgazdai épület helyének parkirozására 20.000, köztemető keritésre 80.000, nagyerdei mélyfurásra 100.000 és Klinker-téglagyár létesitésére 150.000 pengőt javasolt.

A beruházási programm reviziójával kapcsolatban több kérdésre vonatkozólag hosszadalmas vita indult meg. Ennek folyamán dr Vásáry István polgármesterhelyettes meg-

jegyezte, hogy a belügyminiszter minden részletre kiterjedő költségvetési és jövedelmezőségi kimutatást kiván.

A jog- és pénzügyi bizottság a tanácsi előterjesztést jóváhagyta.

Pótlások a szennyvizszürő-telep beruházásaiban

Az ülésen *Zöld* József tanácsnok beterjesztette azt a javaslatot, mely a szennyvizszürő-telep beruházásainak pótlására a 3,400.000 dolláros kölcsönből 100.000 pengőt engedélyez. A javaslatot a kulturmérnöki hivatal készitette helyszini szemle alapján. A telepen ugyanis ezidőszerint négy ülepesztő medencéből csak kézierővel lehet eltávolitani a feltorlódó szennyet. Hogy ezt gépi uton lehessen elvégezni, a 100,000 pengőből 60,000-et rezerválnak. Ebből az összegből még zsilipberendezést is készitenek. A fennmaradó 40,000 pengő kisebb jelentőségü pótlásokra, köztük egy 20—30 holdas tó létesitésére fordittatik.

A bizottság határozata szerint javaslatba tétetik, hogy a 40,000 pengős rész felhasználására kapjon a tanács rendelkezési felhatalmazást, mig a nagyobbik tételre irjanak ki pályázatot.

Mezőgazdasági épitkezések

A városi tanács bemutatta a mezőgazdasági ingatlanokon foganatositandó épitkezésekre vonatkozólag a dollárkölcsönből engedélyezett 400 ezer pengős javaslatot is. A takarékossági bizottság a tervbevett összeget több mint felére lefokozta, s igy az uj épitkezésekre 300,000, mig a tatarozásokra 100,000 pengő fog jutni. Megkérdik azonban a bérlőket is, hogy mennyivel hajlandók hozzájárulni a költségekhez.

Markovics Elemér itt kifogásolta, hogy azok a bérlők, akik nem tesznek eleget tatarozási kötelezettségeiknek, uj épületet kapjanak. *Zöld* József tanácsnok szerint ez az eljárás nem volna indokolt, mert a város nem albérlőnek, hanem saját magának épit. Ha pedig valaki nem tesz eleget a szerződéses kötelezettségeinek, azt más uton lehet orvosolni.

Polgári József, dr. Debreczeny Barna és Markovics ujabb hozzászólása után a bizottság ugy döntött, hogy csupán a javitási tételeket viszik a közgyülés elé, mig a többire vonatkozólag először megkérdezik a gazdákat.

A kövezetvám és vásárhelypénz felemelése

A bizottság hozzájárult a takarmányozás céljaira engedélyezett 11 ezer pengős póthitel javaslatához, — majd Balla Bertalan tanácsnok tette meg előterjesztését a kövezetvámdijtételek ujabb megállapitása tárgyában. A közgyülés ugyanis visszaadta a tanács előbbi javaslatát, hogy hallgassa meg az érdekképviseleteket is. A burkolási költségek lényegesen felülmulják a kövezetvámból befolyó jövedelmeket. A burkolásokat jövőben nem lehet fedezni a költségvetés kereteiben. Minthogy azonban ezt tovább kell végezni, — szükséges a kövezetvámok és vásárhelypénzek felemelése. A burkolatozási járulék-endelet kiadása a pénzügyminiszter részéről nem remélhető, s igy körülbelől 220,000 pengőről kell gondoskodni. A kövezetvámok felemelése 160,000 pengőt fog eredményezni, a többit a háztulajdonosok hozzájárulásának amortizációja.

Az ötven százalékos vámfelemelést az érdekképviseletek közül a Mezőgazdasági Kamara ellenezte, — mig a Kereskedelmi és Iparkamara részletes szakvéleménye olyképpen járul hozzá, hogy egyes árucsoportokból vétessnek ki a csekélyebb értékü cikkek és igy a vám alá eső és vámmentes cikkeket A) és B) csoportokba osszák. Az Iparkamara azt is kéri, hogy a felemelés csak az 1929. és 1930. évekre állapittassék meg. Rámutat a Kamara arra is, hogy a 38 esztendős ut-törvény szakaszai nagyobbrészt elavultak s mivel már a negyedik törvénytervezet készül, irjanak fel a kereskedelmi miniszterhez, hogy azt sürgősen készitsék el.

A bizottság az ötvenszázalékos felemelést s az Iparkamara javaslatait jóváhagyta, ugyszintén tudomásul vette a vásárhelypénzek 22 és 28 fillérre való felemelését. Ehelyen a Kereskedelmi és Iparkamara kérte, hogy a helybeli iparosság a vidékivel szemben előnyben részesittessék.

A költségvetés

A jog- és pénzügyi bizottság szerdai ülésének legterjedelmesebb tárgypontja az a tanácsi előterjesztés volt, mely a város háztartásának, önálló vagyonkezelésü intézményeinek, továbbá a tulajdonában és kezelésében levő nagyobb különálló alapok és alapitványoknak 1929. évi költségvetésével foglalkozik.

Dr. Csóka László tb. tanácsnok ismetette az előterjesztést, melynek csaknem minden pontjához Markovics Elemér is hozzászólott. A költségvetést a takarékossági bizottság tételről-tételre átvizsgálta s a változtatásokat a felügyelő-bizottság egytől-egyig magáévá tette. A takarékossági bizottság a szükségletek egy részét circa 300,000 pengővel csökkentette.

Az általános igazgatási résznél nyugdijhozzájárulás cimén 11,600 pengőt illesztettek be. Az 51. tételnél az irodaszerek előirányzatával kapcsolatban javasolták, hogy erre versenytárgyalást hirdessenek.

Markovics: A vendéglátásra 8000 pengő van felvéve. A magam részéről ellenzem ezt a nagy vendégeskedést.

Vásáry István: Ez kérem nem a városi hatóságoktól függ. A társadalmi egyesületeknek kell megérteniök a rengeteg vendégeskedés céltalanságát. A folytonos bankettezés és szónoklás a tanács tagjainak is rendkivül nagy teher. Mig a törvényhatóság el nem tilt bennünket, ami a jelenlegi viszonyok között lehetetlen, addig a város vezetőinek részt kell venniök a vendégségekben. Ezt pedig pénz nélkül, amint azt H. Kiss Pál szeretné, véghezvinni nem lehet.

Módositások a költségvetésen

A 78. tételnél a takarékossági bizottság csupán egy számológép beszerzését javasolta. Markovics Elemér különösnek találta, hogy a 79. tételnél egy 10.000 pengős összeget „apró kiadásoknak" neveznek.

A 2. és 3. fejezetnél a takarékossági bizottság nem talált kifogásolnivalót, mig a fedezeti résznél a borfogyasztási adót 30.000 pengővel emelték, valamint több tételt módositottak.

A harmadik csoportnál a gazdasági bizottság a lakosság eloszlására való tekintettel egy középfoku gazdasági iskola felállitását javasolta, ugy, hogy a költségek egyrésze már ebben a költségvetésben benne foglaltassék.

A városi zeneiskola évente 43,000 pengőjébe kerül a városnak, mig az állam csak négyszáz pengő támogatást ad. Javaslatot készitenek arra vonatkozólag, hogy az állam a segitséget vagy emelje fel, vagy pedig a város többé nem veszi azt igénybe.

A szinházi szubvenció és egyebek

A Csokonai-szinház jelenlegi igazgatójának szerződése 1929 szeptemberével lejár. Igy javasolta a takarékossági bizottság, hogy az 1929. évi költségvetésben a szinházi szubvenciónak felét töröljék, miután az uj szerződéskötésig a mostani direktor 1929-ben csak egy félévig müködik.

A 6. csoport tárgyalásánál Markovics Elemér sokallotta, hogy a sétányok és faültetvények céljaira 179 ezer pengőt irányoztak elő.

Ary főszámvevő: Honnan vette ezt a számösszeget a bizottsági tag ur?

Markovics: Ugy, hogy levontam a toronyórák karbantartását, mert az is ide van véve. (Zajos derültség.)

Vásáry István: Az előirányzott összeg a Nagyerdő rendezésére vonatkozik. Ezt pedig muszáj megcsinálni.

Markovics: A muszáj, az rendkivül elasztikus fogalom. A Nagyerdő különben is most már rendezett állapotban van, a további szépitéssel várhatunk egy kicsit.

A bizottsági tag ezután a városi főkertész jutalékát tette szóvá. A főkertész — mondotta — eladja a parkokból az onnan kikerülő virágokat és azok után is jutalékot kap.

Vásári: Ez az ügy már jóvá van hagyva.

Markovics szóvátette azt is, hogy az utjavitási munkálatok kellő ellenőrzése hiányzik. Látott olyan utakat, ahol a javitást nagyitóval sem lehet felfedezni. A bizottság az erre vonatkozó tételt azzal a meghagyással, hogy a müszaki hivatal gyakoroljon szigoru ellenőrzést, elfogadta.

Nagy helyesléssel találkozott az a felszólalás, mely kiemelte, hogy a közvilágitási fedezetet kizárólag az áramfogyasztók viselik, mig a külsőségi részeken, ahol az utcákat villannyal világitják, de a lakásokat nem, a lakosok semmivel sem járulnak hozá a világitáshoz. Ezt a közeli jövőben korrigálni kell.

A vagyonigazgatási csoportnál bejelentették, hogy az önbiztositásra áttérést illetőleg a tanács javaslatot dolgoz ki. Ezenkivül szakmunkások kiképzésére kertészeti tanfolyamot létesitenek.

Hogy módosul a költségvetés

A takarékossági bizottság változtatásai a következőket eredményezik: A bevételeknél emelkedés 172 ezer pengő, a kiadásoknál csökkentés 187.611 P. A kiadásoknál emelkedés és uj tételek beállitása: 46.700 P.

Az elkészitett költségvetési tervezetben egymillió 843.419 pengő volt a hiány, ebből a csökkentés 312.911 pengő s igy maradt 1,530.508 pengő.

A tényleges hiányra a fedezet: 50%-os pótadó, 1,200.000, 10%-os pótadóból 240,000, 1%-os kereseti adóból 60.000, összesen tehát egymillió 500.000 pengő. A még hiányzó 30.508 pengőt a vállalatok haszonrészesedéséből fogják fedezni.

A pótadó 60% lesz, szemben az idei 50%-kal, a kereseti adó pedig az idei 5%-ról 6%-ra emelkedik.

A jog- és pénzügyi bizottság ülését, mely a költségvetési előterjesztést helybenhagyta, negyed 8 óra után rekesztette be dr. Vargha Elemér elnök.

Füstcsövek, kályhák és tüzhelyek
Bészler és Dávid
vaskereskedésében, a Kossuth-szobor mellett. Telefon: 78.

Üszkös vetőmagot

ma már egy gazda sem vet el, mert tudja, hogy azzal csak magának árt. De elavult pácolószereket sem használ, hanem csakis olyanokat, amelyek a gyakorlatban teljes üszögmentességet biztositanak és a vetőmagra csiraserkentő hatással vannak. Minden bevált pácolószert megkap nálunk gyári áron, azért keresse fel üzletünket.

Kontsek Géza k. r. t.

Meghivó!
Magán vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával
Budapesten
a legkellemesebb otthont nyujtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő
Grand Hotel Park
Nagyszálloda. Budapest,
VIII. Baross-tér 10. szám
mert
20 százalék engedményt kap,
mint ezen lap előfizetője olcsó szobaárainkból,
10 százalék engedményt kap,
olcsó éttermi árainkból. (Kitünő házikonyha!)
5 pengőt megtakarit
autótaxi költséget, mert gyalog átjöhet egy perc alatt a pályaudvárról.
Nálunk otthon érzi magát!
Elsőrendü kiszolgálás, szigoruan családi jelleg.
Sajátérdeke
ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg. — Előzetes szobarendelés ajánlatos!

Hirdessen a Hajduföldben

Eltemették Geőcze Saroltát

Budapest, szeptember 26. Szerdán délután temették ei Geőcze Saroltát a Farkasréti temetőben. A gyászszertartás befejeztével Grossler Jenő miniszteri tanácsos, a kultuszminiszter megbizottja bucsuzott el a halottól és méltatta a magyar tanitóképzés nagy munkásának hervadhatatlan érdemeit. Ezenkivül még számos beszéd hangzott el a ravatalnál, amelyet egytől-egyig nők mondtak. A sirnál Gáspár Béla, az ÉME egyesületének megbizottja tartott bucsubeszédet.

Vitéz dr Székely Győző gazdasági tanár bucsuztatása

(A Hajduföld tudósitójától.) Vitéz dr Székely Győzőt, a debreceni ref. tanitóképző-intézet gazdasági tanárát a földmivelésügyi miniszter Hajdudorogra gazdasági igazgatóvá nevezte ki. A kiváló tanárt, aki hét éven keresztül mondhatni uj korszakot teremtett a gazdasági oktatásban s mintaszerüvé tette a Kollégium teljesen elhanyagolt földjét, szerdán délelőtt bucsuzott el a tanitóképzőintézet tanári kara, élén dr Veress István igazgatóval, aki közvetlen szavakkal méltatta vitéz dr Székely Győző elévülhetetlen érdemeit. Este az Angol Királynő fehér termében társasvacsora volt, amelyen résztvettek a tanitóképző-intézeti tanárok teljes számban. A vacsorán dr Ecsedi István egyetemi magántanár bucsuztatta dr Székely igazgatót. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt a legjobb hangulatban.

Dr Debreczeny Barna önálló inditványa

a gazdasági középiskola felállitásáról

(A Hajduföld tudósitójától.) A péntek reggel kezdődő városi közgyülésre dr. Debreczeny Barna ügyvéd, az Első Takarékpénztár főügyésze és társai a gazdasági középiskola ügyében egy nagyjelentőségü inditványt nyujtottak be. Az inditvány szövege a következőképen hangzik:

Mondja ki a közgyülés, hogy a mezőgazdasági középiskola felállitását Debrecenben szükségesnek tartja és ennek az intézménynek létesitése érdekében bizza meg a tanácsot azzal, hogy az iskola felállitásának kérdésében lépjen a m. kir. kormánnyal érintkezésbe és a kormánnyal lefolytatandó tárgyalások folyamán igyekezzék odahatni, hogy a m. kir. kormány az iskola létesitését állami hozzájárulással támogassa s tegyen a tárgyalások lefolytatása után a tanács a közgyülésnek jelentést és egyuttal javaslatot arról, hogy a gazdasági középiskola szervezése mi módon volna keresztülvihető.

Mondja ki a közgyülés, hogy az iskola céljára a megfelelő földbirtokterületet rendelkezésre bocsátani hajlandó és az iskola felépitését anyagi eszközökkel is támogatni kész.

Ennek az inditványnak indokolásául előadjuk, hogy a gazdasági középiskola létesitése nemcsak országos, de Debrecen város szempontjából helyi érdek is és hathatós eszköz arra, hogy mezőgazdaságunk szinvonala fokoztassék. Ez az iskola főképpen a kisgazdák elméleti és gyakorlati kiképzését célozná és ha az intézmény létesittetett, annak fenntartása a fenntartó testületre költséget nem is hárit, amennyiben az iskola céljaira átengedett területen folytatott gazdálkodás a fenntartás költségeit fedezi. Tisztelettel: **dr. Debreczeny Barna.**

Az Arany-Bika pincevendéglőben

3 fogásos ebéd:

Leves, sült v. főzelék feltéttel, tészta . . P 1.20 f.
vacsora sült körettel . P 1.— „
leves, üres főzelék . P 40 „
zóna . . . . . P 40 „

Pontos és figyelmes kiszolgálás! Jégbe hütött italok! Lejárat: József kir. herceg-utcai oldalon.

Ötven fokos gázos hőforrásra bukkantak Szolnokon

Budapest, szeptember 26. Szolnokon 873 m. mélységben 50 fokos, valószinüleg gyógyhatásu vizet találtak.

A hőforrás vizét ideiglenesen megvizsgálták és megállapitották, hogy abban kén, glaubersó, konyhasó és vastartalom van. A viz erősen gázos. A városi főorvos kijelentette, hogy a szolnoki viz a parádi vizzel egyenértékü.

Pénteken lesz a városi közgyülés

(A Hajduföld tudósitójától.) Debrecen város törvényhatóságának őszi közgyülése, melyen 61 pontból álló tárgysorozat szerepel, pénteken reggel 9 órakor kezdődik és tekintettel a várható obstrukciókra, különösen H. Kis Pálék korteskedéseire, előreláthatólag négy-öt napig fog eltartani.

A közgyülés korábbi megnyitására azért volt szükség, mert egy belügyminiszteri rendelet kötelezi a törvényhatóságokat, hogy jövő évi költségvetésüket legkésőbb szeptember 30-ig tárgyalják le. Minthogy a vármegyei közgyülés szombaton kezdődik, a városit péntek reggelre kellett kitüzni, hogy dr. *Hadházy* Zsigmond főispán legalább a megnyitáson jelen lehessen.

Ujabb bejelentés a Jókai-utcai gyilkosság ügyében

Szenzációs eredményeket várnak az ujabb nyomozásról

(A Hajduföld tudósitójától.) Csak nemrégiben számoitunk be arról a szenzációsnak igérkező nyomozásról, amely a debreceni elmeklinikáról indult ki, ahol ugyanis egy elmebeteg asszony magát nevezte meg a Jókai-utcában történt borzalmas gyilkosság tettesének. A nyomozás azonban ismét holtpontra jutott, mert kiderült, hogy a magát gyilkosnak valló asszony sulyos elmebeteg, akinek az a furcsa rögeszméje, hogy ő gyilkos.

A kideritetlen gyilkosság ügyében a tegnapi napon ujabb bejelentés történt. Megjelent ugyanis a debreceni kir. ügyészségen Szilvássy ny. őrnagy, aki jelenleg Nádudvaron gazdálkodik és több uj adatot mondott el a Jókai-utcai gyilkosságra vonatkozólag.

Az adatok nagyrésze a már gyanusitott Tóth Lenke ellen irányul, aki az utóbbi időben Miskolcon tartózkodott, de aztán nyoma veszett. A mostani bejelentés közli Tóth Lenke ujabb tartózkodási helyét.

A Ker. Községi Párt vezetősége bejelentette csatlakozását az Egységes párthoz

(A Hajduföld tudósitójától.) Mint ismeretes Debrecen magyar társadalma előtt, a nacionalista választópolgárok politikai alakulata, a Ker. Községi Párt hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatott a debreceni Egységes Párttal való együttmüködést illetően. A legutóbb tartott értekezleten a párt vezetősége elhatározta, hogy Gömbös Gyula, Borbély-Matzky Emil és Kontra Aladár példájára nacionalista célkitüzéseit a kormánypárt keretein belül óhajtja munkálni s e célból belép az Egységes Pártba. A vezetőség határozatát a debreceni magyar társadalom minden rétegét képviselő küldöttség tolmácsolta szerdán délben dr Hadházy Zsigmond főispán előtt.

A deputáció vezetője dr Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag mélyhatásu lelkes beszédben jelentette be a csatlakozást, egyben átnyujtotta a Ker. Községi Párt ama vezető tagjainak névsorát, akiknek a ker. választóközönség belépése feltételéül vezető szerepet kiván az uj pártkötelékben is. Beszédét a miniszterelnök éltetésével végezte.

Dr Hadházy Zsigmond főispán közvetlen szives szavakkal válaszolt a belépés kinyilatkoztatására s kijelentette, hogy az Egységes Párt örömmel fogadja a csatlakozást s megfelelő helyet biztosit a Ker. Községi Párt vezetőinek.

— Mindnyájunknak Bethlen miniszterelnök zászlaja alatt a helyünk, — mondotta végül, — ahol egységes erővel kell küzdenünk a városért és legelsősorban hazánkért!

A belépéssel valószinüleg szombaton este foglalkozik az Egységes Párt jelenlegi vezetősége s nagyjelentőségü politikai lépést azután fogjuk behatóan méltatni lapunk hasábjain.

A Tiszántul legelterjedtebb, gyors és jó munkáiról legelismertebb **kelmefestő, vegytisztitó, és gőzmosó,** val amint plisszérozó és gouvlérozó intézet a

Palotayé. Telep: Honvéd-utca 9/j. Telefon: 10—80. Üzlet: Kálvin-tér 5., Batthyányi-utca 26., Hunyadi utca 15.

Szivenszurta a szomszédját

(A Hajduföld tudósitójától.) Halálos végü verekedés történt ez év január 4-én késő este Nyiregyházán. *Jaczkovics* András gazdálkodó a szőllőből hazafelé menve összeszólalkozott *Riskó* Mihály nevü szomszédjával, akivel az uton összeveszett. Dulakodás közben Riskó kést rántott elő és

szivenszurta Jaczkovics Andrást.

aki a szurás után azonnal eszméletlenül rogyott össze és *négy nap mulva meghalt a kórházban.*

A nyiregyházi törvényszék Riskó Mihályt szándékos emberölésért 1 évi börtönre és 500 pengő pénzbüntetésre itélte. Felebbezés folytán a debreceni kir. itélőtáblán dr. *Perjéssy* Mihály táblai tanácselnök felebbviteli tanácsa szerdán délelőtt tárgyalta Riskó gyilkossági ügyét. A perbeszédek elhangzása után a tábla az elsőfoku biróság itéletét ugy változtatta meg, hogy a pénzbüntetést mellőzte, egyébként az itéletet helybenhagyta.

Rágalmazási per a hipnotizőr nyomozása miatt

(A Hajduföld tudósitójától.) Mint ismeretes, a Jókai-utcai gyilkosság nyomozásában *Gold* Ferenc hipnotizőr is résztvett, aki mint szigorlóorvos, önként ajánlkozott rá, hogy hogy hipnotizált médiummal kutat a gyilkos után. *Lukács* Károly volt debreceni hirlapiró, a „Debrecen" cimü liberális lap akkori munkatársa Gold nyomozását és tényked̄ését vásári mutatványosok ötletes trükkjének minősitette. Gold a cikk szerzőjét sajtó utján elkövetett rágalmazásért és 4000 pengőnyi elmaradt haszon megtérítéséért beperelte. A debreceni törvényszék szerdán tárgyalta ezt a rágalmazási ügyet, de a tárgyaláson Gold mester nem jelent meg, mert jelenleg Kairóban nyomoz egy, a debrecenihez hasonló gyilkosság ügyében.

A biróság több tanut hallgatott ki, de a tárgyalást elnapolták október 15-re, amikor is Gold mesternek igazolni kell, hogy jogosan használta-e a szigorló orvosi cimet.

Zsebkendővel fojtotta meg a gyermekét

(A Hajduföld tudósitójától.) Borzalmas csecsemőgyilkosságot fedezett fel most a nagyhortobágyi csendőrség. Egy M. M. nevü 16 éves fiatalkoru cselédlány keddről-szerdára virradóra egy egészséges leánygyermeknek adott életet. Alig szülte meg azonban a gyermeket, zsebkendőjével beömte az alig egy órás csecsemő száját, ugy, hogy a kisgyermek azonnal meghalt. A bestiális anya a csecsemő holttestét kivitte az udvarra és elrejtette a félreeső helyen. Az elvetemült cselédlányt szerdán este beszállitották a debreceni szülészeti klinikára, ahol dr Balogh József rendőrségi fogalmazó kihallgatta és részletes beismerő vallomásáról felvette a jegyzőkönyvet. A rendőrség utasitotta a nagyhortobágyi csendőrséget, hogy a csecsemő holttestét kerestesse meg és szállitsák Debrecenbe kórbonctani intézetbe felboncolás végett. A gyilkos cselédlányt a klinikán ápolják. Felgyógyulása után gyermekgyilkosmiatt fogják felelősségre vonni.

Hirdessen a Hajduföldben

A negyvenéves lelkészi müködését jubiláló Antal Géza református püspök ünneplése

A dunáninneni ref. egyházkerület ünnepi közgyülése

Budapest, szeptember 26. A dunántuli ref. egyházkerület püspöke, Antal Géza dr most töltötte be lelkésszé szentelésének, tanári és lelkészi szolgálata megkezdésének négy évtizedét, mely alkalommal az egyházkerület ünnepi közgyülést tartott Pápán.

Pápa város lakossága felekezeti különbség nélkül csatlakozott ahoz a megtiszteltetéshez, amellyel már kedden este körülvették Antal Gézát.

Szerdán kora reggel a kollégium disztermében gyülekeztek az ünnepség résztvevői. Szücs László espéres imája után Balogh Jenő dr, az egyházkerület főgondnoka nyitotta meg az ülést. Vargha Kálmán egyházkerületi aljegyző referálta ezután a gyülés formaságait, majd küldöttség hivta a terembe Antal püspököt, kinek az egyházkerület főpapjai nevében Csehszombathy Lászlóné, a pápai ref. nőegylet elnöke diszpalástot és tógát adott át. A püspök köszönetképen hangoztatta, hogy életének hátralevő részét ugy igyekszik eltölteni, hogy a palástot folt ne essék.

Antal, Baltazár és Kapi püspökök vezetésével ezután átvonult az egész közönség a ref. templomba. Itt várta a gyülekezet őket. A reggeli órákban megérkezett Klebelsberg kultuszminiszter, aki Tóth Isván h.-államtitkár és Denhoff Antal miniszteri tanácsos kiséretében jött el. Baltazár püspök a palota emeleti erkélyére ment fel és az udvaron összegyült 5 ezer főnyi közönség előtt Pál apostolnak a Róma-beliekhez intézett leveléből olvasott fel, majd imádságot mondott. Végül felolvasta az apostoli hitvallást, amelyet minden hallgató a főpap után mondott, majd pedig megáldotta a közönséget.

Ezután Klebelsberg kultuszminiszter szólott. Antal Géza élete — mondta — teljes és magyar élet, mert résztvett ennek a szerencsétlen nemzetnek sok-sok küzdelmében és keresztyén élet, mert tudását tovább adja. Kezdte életét ezekben az iskolákban, amelyek a józan hazafiságnak voltak otthonai. A külföldi tanulmányutak olyan értelemben illették őt, hogy izzó magyar lélekkel és nyugateurópai tudással jött vissza. Amikor már a haza életében a bomlás tünetei jelentkeztek, fellépett egy férfiu, Tisza István, aki vonzott minden pozitiv elmét és taszitott minden negativ elmét. És hogy az összeomlás elkövetkezett, Antal Géza Hollandiába ment s ottani tanulmányait a magyar tudomány nyereségét jelentő kötetekben foglalta össze.

Én a béke emberét ünneplem Antal Gézában — mondotta a kultuszminiszter, — hiszen a magyar nemzet még beteg és a beteg szoba nem bir el izgalmakat. Méltóságod csakugyan a megnyugtatásnak embere volt, fordult Klebelsberg a püspök felé. Ha minden erőnket munkába állitjuk, nem maradhat erőnk testvérharcra. A munka és a béke embere sokáig éljen, fejezte be a miniszter.

Antal Géza a kultuszminiszter beszédére azt felelte, hogy a tudománynak hitnevelő ereje volt. Széchenyi István tanitványának mondta magát.

Baltazár püspök emelkedett ezután szólásra és az egész magyar-reformátusság nevében mondott köszöntőt. Kapi Béla püspök a dunántuli evangelikus egyházkerület nevében azt fejtegette, hogy manapság mindenekelőtt a testvéri érzést kell az egyházaknak ápolniok és csak azután forditsák erejüket a különleges vonások érvényesitésére.

Délben a nőnevelő intézet disztermében rendezték meg az ünnepi lakomát. A lakomán Baltazár Dezső püspök és Klebelsberg kultuszminiszter mondtak pohárköszöntőt.

Október 7-én a máv. összes vonalain életbe lép a téli menetrend

(A Hajdutöld tudósitójától.) Ismeretes, hogy október 7-től kezdve a Máv. összes vonalain a téli menetrendet léptetik életbe. Ez alkalommal az idényvonatok megszüntetésén kivül egyéb vonatok is megfognak szünni. A vonatmegszüntetéseket és módositásokat két csoportra osztották.

I. Az első csoport az egész téli menetrend tartamára vagyis október 7-től bezárólag 1929. május 14-ig érvényes. E csoportban a következő vonatmegszüntetések és változások lesznek: 1. Derecske—Derecskevásártér között az 5722, 5724, 5725, 5727, 5742. és 5747. számu vonatok megszünnek. 2. Püspökladány—Szeghalom között az 5339. számu vonat helyett az 5331. számu vonat fog közlekedni.

II. A második csoportba sorozott korlátozások szükebb körü és csak 1929. január 2-tól bezárólag március 20-ig fog tartani. Ebben az időben a következő vonatok közlekedése fog szünetelni, illetve módosulni. 1. Karcag—Tiszafüred között az 5228. számu vonat helyett 1 óra 35 perccel korábban az 5238. számu vonat fog közlekedni. 2. Debrecen—Tiszafüred között az 5522. Tiszafüred—Ohatpusztakócs között az 55478. és Ohatpusztakócs—Debrecen között az 5537 számu vonat. 3. Görögszállás—Tiszalök között a 6032. és 6037. számu vonat. 4. Ohatpusztakócs—Polgár között a 6033. és 6036. számu vonatok nem fognak közlekedni.

Utcai harc Aradon rendőrök, rabok és a fogházőr között

Amikor a foglyok szolidárisak az őrrel -- Igazságügyi csendélet pofonokkal, revolverrel és letartóztatással

Arad, szeptember 26. Ma délután nem mindennapi incidens játszódott le az Eötvös-utca sarkán levő Metropol-kávéház előtt. Ugy öt óra tájban egy kukoricacsutkával megrakott szekér fordult be az utcába. A szekeret ezuttal lovak helyett foglyok huzták, mig a fogházőr kedélyesen sétálgatott a gondjaira bizott rabok után s övét, amelyen töltött revolvere függött, a kocsi oldalára akasztotta. A rabszekér valószinüleg szabálytalanul fordult be az utcába, mert a szolgálatot teljesitő rendőr megállitotta a rabokat. Ebből közlekedési véleményeltérés támadt, amit néhány másodperc mulva már heves vita követett. A fogházőr tiltakozott a rendőri beavatkozás ellen, a rendőr viszont ragaszkodott a szabályokhoz. Csakhamar sürü embergyürü fogta körül a vitatkozó csoportot, a hangulat kezdett izzó lenni, a pofon már a levegőben lógott és rövid idő mulva meg is jelent a rendőr arcán.

A rendőr erre

gyorsan visszaadta a pofont,

majd segitségért sipolt. Amig azonban a segitség megérkezett, a következő jelenetek játszódtak le:

A rendőr ütötte a fogházőrt, akin látszott, hogy ittas, a foglyok pedig őrük védelmére siettek, ami azt bizonyitja, hogy a fogházban nagy a barátság és a szolidaritás. Az együttérzés különben a foglyok állapotán is meglátszott, mert szintén ittasok voltak. Az egyik rab felfedezte a kocsi baloldalán csüngő övet, hirtelen lakapcsolta, kivette a revolvert és az őr kezébe nyomta, mondván:

— Lődd le a rendőrt!

Az ügybe belaavatkozott egy sofőr is, aki kivette a fegyvert az őr kezéből és igy

a rendőr nyugodtan tovább pofozhatta az őrt.

Később általános verekedés támadt: a rendőr ütötte az őrt, az őr a rendőrt, a sofőr a foglyokat, a foglyok a sofőrt, azután a szerepek felcserélődtek és mindenki mindenkit ütött. A foglyoknak az egyhangu fogházi élet láthatóan jól esett a testmozgás, mert élvezettel és szakszerüen verekedtek.

Az utcai botránynak a nagyobb számu rendőri segitség vetett véget, amely az őrt két önfeláldozó foglyával együtt felvitte a rendőrségre. Itt jegyzőkönyvet vettek fel az esetről, majd az őrt letartóztatták,

a foglyokat pedig szabadonbocsátották.

Ekkor azonban kiderült, hogy a foglyokat az őrnek vissza kell vinni a fogházi élet után láthatóan jólesett a tiva, hogy vagy mind a három embert tartóztatják le, vagy pedig mindnyájukat szabadonbocsátják, mert a rabhoz ugyanugy hozzátartozik az őr, mint a fényhez az árny. Végre a szabadonbocsátás mellett döntöttek, mert hiszen a foglyokra ugyis vigyáznak a fogházban, azonkivül az őrök és a foglyok között intimebb a viszony, semmint tartani lehetne a szökésüktől.

A két szabaddá tett rab boldogan hagyta el a rendőri őrszobát, az utcán azonban már várakozott rájuk az őr, aki könnyezve szoritotta meg a kezüket:

— Köszönöm önfeláldozó szolgálatotokat, de bármennyire is vérzik a szivem, vissza kell, hogy vigyelek benneteket a fogházba. Ha a rendőrség szabadon is engedett, én letartóztatlak benneteket.

Szólt és a legnagyobb barátsággal, kedélyes diskurzus közepette bevitte őket a börtönbe.

Meghamisitották a tanitóképzőintézet pecsétjét

(A Hajduföld tudósitójától.) Az utóbbi időben kétizben is meghamisitották a tanitóképző-intézet pecsétjét. A mult iskolai évben László József nevü, az intézetből kiutasitott növendék hamisitotta meg a pecsétet s készitett magának ezzel

jeles bizonyitványt,

amelynek segitségével fel akarta magát vétetni a miskolci tanitóképzőbe. Az igazgatóság felfedezte a dolgot s megtette a megfelelő lépéseket. Most egy ismeretlen egyén fordult a Debreceni Hirlaphoz, mégpedig az igazgató, dr. Veress István névaláirásával az intézet pecsétjével ellátott levélben, hogy a lap közölje „Erdélyi jegyzetek" cimü cikkét. A lap a cikket közölte is dr. V. I. aláirással. Mikor a névtelen közölni akarta a folytatást, véletlenül kiderült, hogy

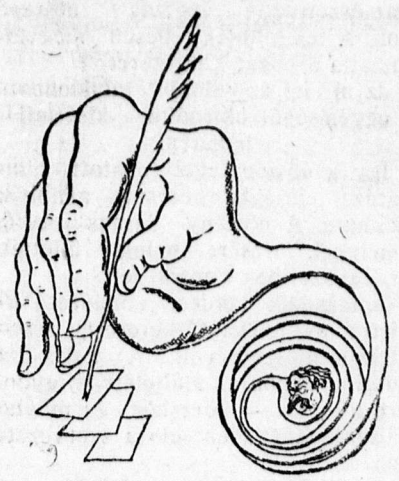
dr. Veress István igazgatónak a közleményhez, amely propagandát akar csinálni valami Kiss István erdélyi költőnek, semmi köze.

Az igazgató megtette a bünügyi feljelentést az ismeretlen ellen, aki az intézet pecsétjét meghamisitotta. Igaz rosszul, mert kihagyta belőle az orando et laborando szavakat. Felhivja az igazgatóság a közönséget, hogy ha ilyen hamis pecséttel ellátott irás kerül a kezébe, — tegyen neki jelentést.

MATTONI
GIESSHÜBLI
SAVANYUVIZ
MINDEN ÉTKEZÉSHEZ!
FŐLERAKAT:
KONTSEK GÉZA K. R. T.

Pálffynál
gazdaságosan vásárolhat
Mert:
árui a legjobbak s árai a legméltányosabbak.
KOSSUTH-UTCA 7. TELEFON 16-94.

KÜLFÖLD HUMORA

Briand, a nagy aláiró.

„Oeuvre."

Gyermekgyilkosságért 3 évi fegyház

(A Hajdufőld tudósitójától.) A mult évben a pocsaji jegyzőlak egyik gödrének tisztitásakor a munkások egy csecsemő oszlásnak indult hullájára akadtak. A megindított nyomozás hamarosan megállapitotta, hogy a csecsemőnek *Burján* Istvánné szakácsné az édesanyja, a ki külön vált férjétől és szakácsnénak állott be Pocsajra a jegyzőékhez. Itt csakhamar megismerkedett egy legénnyel s ebből a viszonyból született a gyermek, akit az anyja

születésekor megfojtott,

majd beledobta a holttestet a gödörbe. A debreceni kir. törvényszék a gyermekgyilkos anyát 3 évi fegyházra itélte, melyet most a debreceni kir. itélőtábla is jóváhagyott.

Atrocitások

Kétféle mértékkel. A zsidó-liberális napilapok, melyek még a Dob-utcai másod-sameszt is hasábos nekrológokban szokták elparentálni, ismét látni engedték ama kétféle mértéket, mellyel a destruktiv zsurnalisztika kajánul vigyorgó szemszögéből az eseményeket mérik. Ez a bizonyos objektivitás (!) a legkirivóbb módon Geőcze Sarolta halála alkalmából nyilatkozott meg.

A nagy magyar irónőnek és tudósnak elhunyta egyáltalában nem érdekelte az „elfogulatlan" sajtóorganumokat. Geőcze Saroltáról, akinek társadalmi érdemeit, korszakalkotó pedagógiai munkásságát és irói tevékenységét három oldalon is alig lehetne elsorolni, a nem keresztény napilapok ugyszólván meg sem emlékeztek. A klájnármini „Magyarország" kerek három sorban vett tudomást az egész országot gyászba boritó halálesetről. Ugyanez a lap a mindenes cselédek marólugos öngyilkosságairól nem átall három hasábot irni...

A tuloldalon ezt objektiv ujságirásnak szeretik nevezni. Mi egészen másnak hivjuk.

— **Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden ujságárusnál.**

Egy cserkészut tapasztalatai

I.

A rigai győztes cserkészcsapat ugyan már egy hónapja hazaérkezett az északi államokban tett, csaknem hathetes külföldi utjáról, mégis mikor egy hónap távlatán át papirra vetem annak emlékeit, megfigyeléseit, ugy tünik fel nekem, hogy ami a látott képek és epizódok szines, rendkivül változatos tarka mozaikjából egy egységes benyomássá áll össze, a hónapok, évek távlatán át nézve is értékes marad s ha más is talál benne olyat, ami az ő számára értékes és uj, hadd érjenek nyomdafestéket ezek a csak személyes emlékeztetésre iródott szerény sorok, bár ezeknek is, — mint általában az uti naplóknak — megvan az a sajátságuk, hogy nagyon is egyéniek s épen ezért nem mindenki számára vagy nem egyformán élvezhetők.

*

A ma magyarja, akár külföldről jön, akár külföldre megy, szemben találja magát Trianonnal. Legyen hát most övé az első szó.

Szob, — trianoni határ. Nem látszik semmi változás. Félórával előbb ugyanolyan minden, mint most. Ugyanaz a föld, ugyanaz a kultura. Egyformán látszik ide is az esztergomi bazilika tornya, legfeljebb ide más oldalát forditja. Ugyanazok a madarak, ugyanaz a szántó, arató ember, csak a szabad szó, az ország neve más, mert más nevet adott neki: Trianon, ez a fekete betü, ez a XX. század szégyenfoltja.

*

A vonat Zsolna után szép fenyveserdők között kanyarodik fölfelé. Pöfög, fuj a mozdony. Jobbra, balra kis faluk maradoznak el lent a völgyben s mi a mellettünk haladó országutat rég lent hagytuk, fönt szalad vonatunk a magas hegyoldalban. Egy biciklista már legalább öt perce szalad lefelé a nyilegyenes országuton, anélkül, hogy a lábát mozditaná, a kerékpár mégis majdnem vonatsebességgel fut. — Mi körülnézünk a vonat ablakából és magunk előtt köröskörül csak magas, fenyőerdőkoszoruzta hegyeket látunk. Nincs sehol völgy, bevágás, ahol a vasut vezethetne. Legfeljebb magasan előttünk, a hegykoszoru egy helyén látszik a hegygerinccn egy kis hajlás. — A fenyőszálak mindig nőnek, mi mindig magasabban járunk, a völgy már rég elmaradt alattunk s mi még egyre megyünk felfelé, hogy aztán felérve vonatunk a hegygerincre, most már messze ellássunk nyugat felé is, a Kárpátok akkori napfénytől bearanyozott nyugati lejtőire. Itt a Kárpáti bérctetőn, hol az égnek törő fenyőszál őrt áll a keleti és nyugati égtáj között, egy magas, fehér kőoszlop mellett suhan el vonatunk. A kelet felé néző oldalán két betü: M. o.: Magyarország. Ez a kárpáti bevezető, honnan az őrtálló szabadszemmel vigyázhatja a keleti és nyugati égtájat: ez az igazi magyar határ. A szivünk, a nagy küzdelembe induló magyar fiuk szive megdobbant s mi magyar fiuk csak itt a Jablonkai hágó határkövénél bucsuztunk Magyarországtól.

S az a lelketlen, hideg kő, Nagymagyarország ittfelejtett határoszlopa, — mi ugy láttuk, éreztük, — a mai időkből mit sem értve, most is nagy Magyarországot hirdetőn emelt fejjel néz le a Kárpáti bérctetőről nyugatra és keletre és várja az Őrtálló magyar bakát, ki feltüzött szuronyával ő reá is vigyázva, szúrós, napba néző szemmel vigyázva, ha még egyszer mozdulna valami ott lent nyugatra, — a hüségéről hirhedt — Prága felé.

*

Tárgyilagos szemmel nézve is az a fehér határoszlop más országot, más kulturát jelöl. Ez itt tul már a sziléziai bányavidék. A kisebb városok gyakran következnek egymás után, a házak emeletesek, az ablakokban virág, az emberek jobban öltözöttek, gyárkémények sürün emelkednek az égnek és a kis városok száz esztendőket mutató régi stilusu házai mellett itt is, ott is látszanak uj, modern épületek, — sok mellett még ott a kőmüves állványa is, — és első pillanatra az a benyomásunk, hogy ez a vidék gazdagabb, talán kulturáltabb is, mint a Kárpátok tulsó oldalának hegyvidéke.

*

Krakkó a lengyel történeti mult kőbe rakott emléke. A Wavel-nak, az ősi királyi várnak ma is legrégibb része, melyben egykoron Báthory István lakott. A székesegyház alsó, sirtemplomában megkülönböztetett helyen, külön kápolnában áll a nagy Báthory bronzveretü koporsója. Akár Krakkóban, akár Varsóban, mindenütt ott van Báthory István uralkodásának nyoma. A nagy Báthory sokat tett és alkotott. A lengyel történeti festők is az ő diadalmas csatáit szivesen választották képeik tárgyául, mert hisz ő volt az, aki még az oroszokat is hódolásra kényszeritette. Nekem ugy tünt fel, hogy a lengyel történelem legdicsőségteljesebb korszaka Báthory István nevéhez füződik. Büszkeséggel emlegeti nevét minden lengyel, de büszkék vagyunk mi magyarok is a vérünkből való vérre.

A nemrég letünt osztrák uralom nem volt kiméletes a lengyel történeti mult emlékeivel szemben. A királyi palotából kaszárnyát csináltak, a hires freskókat sem sajnálták bemeszelni s amiről a mi esetünk jut eszünkbe: minden elmozditható történeti emléket elvittek. Gyülöletet cláruló szavakkal mondja minduntalan lengyel vezetőnk a krakkói királyi palotában járva: ezt is az osztrákoktól vettük vissza. — Volt

*

idő, mikor az oroszoktól kellett félteniök mindent. A háboru alatt a székesegyház kápolnájának aranyozott tetejét kátránnyal mázolták be, hogy az oroszok el ne lopják. Igy mondták ők, — maguk a lengyelek.

A lengyel történeti mult s a nagy emberek éveikének kultusza a szabad Lengyelországban nagyra emelkedett. A Krakkót övező halmokon Kosciuszkóra, Szobjeszki Jánosra és Erzsébet királynőjükre emlékeztet a lengyel hazafiak kezétől hordott három dombtetőn egy-egy monumentális emlékmü. Talán Kosciuszkó máig is a lengyelek lengnagyobb és legtöbbet emlegetett nemzeti hőse.

Szobor aránylag kevés van a két lengyel nagyvárosban. Különösen Varsóra gondolva csak Miczkievicsnek, a nagy lengyel költőnek és Kopernicusnak a szobrát láttam. Nem csoda, hisz az orosz uralom lehetetlenné tett minden nemzeti jellegü megnyilatkozást, igy a lengyelek nem állithattak szobrot nemzetük nagyjainak. De annál jobban emlékemben él Kosak-nak, a ma is élő katona, történeti festőnek hatalmas képe a varsói képtárból, melyen torzonborz kozákok kivont karddal és kancsukával kezükben gázolnak a téli palota előtt összegyült tömegre, vagy ahogy Varsó utcáján a járókelőket karddal, korbáccsal ütvevágva végigszáguld egy vad kozák csapat. S ez nem is oly régen, alig husz év előtt igen gyakran megtörtént. Ezeknek a vészes időknek emléke ott kisért, lappang még ma is Varsó utcáinak fordulóiban s talán az állandóan üldözésekkel, kémekkel dolgozó orosz uralom nyoma, hogy a lengyel ma is annyira bizalmatlan, hogy tudatában most is ott kisért a gondolat, hátha a hozzá szives szóval közeledő mögött egy orosz kém lelke lappang. Hosszu időbe fog telni, mig az orosz uralom nyomait képes lesz a lengyel nemzet letörölni városainak arculatáról, de fiainak lelkéből is.

A lengyel-magyar barátkozásról talán e lap hasábjain is láttak már napvilágot emlékező sorok. Megirták, mennyi szeretettel öleltek bennünket magukhoz a lengyelek Krakkóban. Mégis, mindezek ellenére nekem az a benyomásom, hogy a lengyel-magyar barátság nem őszinte és számunkra egyáltalán nem értékes, különösen nem pedig Trianon szempontjából, mert Lengyelország, mint uj államalakulat a hatalmas orosz szovjet és a leveretésében is hatalmas német birodalom szoritókapcsában nem hajlandó a kis magyar szimpátiáért elveszitcni a megnövekedett Csehszlovákia jóindulatát és a neki oly sokat számitó Franciaország barátságát. A lengyeleket a magyar-lengyel mult és jelen kapcsolatainál sokkal jobban lefoglalja a saját jövőjükért való aggódás.

Különösen Varsón látszik meg, hogy Lengyelország uj korszakot él. Az utcákon mindenütt dolgoznak, a főutcán földalatti villamost épitenek, a házakat renoválják, az elmult tizév alatt egész uj városrészek épültek 8—10 emeletes városi bérpalotákból. De azt mondják, hogy Varsóban még mindig nagy a lakásinség. Nagy Emil egy hónap előtt már sokat mesélt Varsóról, igy nem tudok vele versenyezni, legfeljebb én is megnéztem, hogy a névtelen katona emlékének megoldása impozáns és igazán megható. Mi nem tudunk olyat csinálni? Vagy a névtelen hősök dicsőitése csak a győztes nemzetek joga? A mi osztályrészünk csak a gyász? Gyászolni hős fiainkat, kik hiába küzdöttek a magyar nagyságért és gyászolni a jelent, mely szükre szabott országhatáraival és egyéni lehetőségeivel erős vágyat ébreszt egy szebb, szabadabb jövő iránt.

(Folytatjuk.)

— **Bekisértek egy dühöngő részeg embert.** Szerdán késő este telefonon hivták fel a rendőrség központi ügyeletét, mert egy részeg ember a Simonffy-utca 31. számu házban botrányosan viselkedett és sem szép szóval, sem erőszakkal nem lehetett onnan eltávolitani. Az értesités után mindjárt ganyobb rendőrjárőr vonult ki e kérdéses ház elé, aki végül is megfékezték a dühöngő embert és kezét összekötözve kocsira tették és beszállitották a rendőrségre, ahol őrizetbe vették.

Özv. vitéz Homoródi (Hampel Jenőné
épületüvegezési és képkeretező vállalat
Debrecen, Péterfia 37. Telefon 11—84.

Halottszállitás autón vidékre is!

M. kir. Tisza István Tudomány Egyetem klinikai szállitója:

Fehértói Dániel

temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4. szám. Telefon nappal 11-85

Ezuton értesitem a gyászoló közönséget, hogy a mai igényeinek teljesen megfelelő

halottszállitó autót

állitottam be s igy módomban áll a gyászban sujtott vidékieknek is a halottait a lehető leggyorsabban autómon szállitani.

RÁDIÓ-MŰSOR

Budapest. Délelőtt 9,30 és 11,45: Hirek, közgazdaság. Közben: 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Utána zongorahangverseny. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 3: Hirek, közgazdaság, élelmiszerárak. 4: A m. kir. földmivelésügyi miniszterium rádióelőadássorozata. Warga Kálmán, a m. kir. Madártani Intézet ornithológusának felolvasása. „Rovarirtó hasznos madaraink és azok védelme". 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 5: A Magyar Cserkész Szövetség előadása. — Faragó József vezető-tiszt: „A cserkészet és vallás. — A cserkészet és magyarság". 5,40: Bodrics Béla és cigányzenekarának hangversenye, 7: Kenedy Géza dr. felolvasása: I. rész. 1. Huszárbecsület, 2. Hadsi Lola, 3. Valakit temetnek. 7,40: A Magyar Rádió Ujság félórája, 8,20: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson.) 8,50: Hangverseny. Közremüködnek: Székelyhidy Ferenc dr, a m. kir. Operaház tagja és Melles magyar vonósnégyes. Zongorán kisér: Polgár Tibor. 10,20: Pontos időjelzés, hirek, időjárásjelentés. 10,40: Gramofon hangverseny.

Külföld. Bécs (517,2 és 577) délelőtt 11 és délután 4,15: Hangverseny, 8,30: Tarkaest, 9.10: Esti zene. Berlin (483,9) délután 5: Olasz zenei előadás, 6: Hangverseny, 8.30: Szimfonikus hangverseny, utána tánczene. Boroszló (322,6) délután 4,30: Operettrészletek, 8,15: Hangverseny, 9,15: Keringők. 10,30: Tánczene. Majna-Frankfurt (428.6) dél után 1,30 és 4.30: Hangverseny, 8,15: Schiller: Wallenstein drámájának második része. Utána gordonka hangverseny. Prága (348.9) délután 12,05: Hangverseny, 3: Gramofonzene, 5 és 7.30. Hangverseny. Róma (447.8) délután 1: Rádió-trió, 5,30: Szórakoztató zene, 9: Részletek Mascagni „Si" cimü operettjéből.

Három éven át egy szót sem szólt a feleségéhez

Mrs. Fanny *Silber,* egy londoni bankhivatalnok felesége válópert inditott a férje ellen azért, mert ez három év óta egy szót sem szólt hozzá. — Azelőtt is meglehetős szófukar volt az uram, — vallotta a biróság előtt a fiatalasszony, — de 1925 junius 8-ika óta árva szót nem szólt hozzám. Ezen a napon született a gyermekünk. Leányka volt, lehetséges, hogy ez keseritette el annyira, hogy nem akart többé hozzám szólani. Az asszony elbeszélte, hogy mindent megpróbált a férje megszólaltatására. — Hizelegtem neki, — mondotta — babusgattam, hozzásimultam, de *mintha csak egy facölöpöt ölelgettem volna.* Nem reagált a közeledésemre. Később másik metódussal próbálkozott. Mindenféleképen bosszantotta és ingerelte, azt remélvén, hogy majd csak fel fog robbanni. — Ez a módszer sem sikerült, — folytatta, — akár csak egy fadarabot ingereltem volna. Valaki azt tanácsolta, hogy az édesanyámat hozassam el magunkhoz s talán majd ő kitalál valamit. Az anyám el is jött s együttesen igyekeztünk szóra birni. Ki nem nyitotta a száját. — A biró kérdésére elmondotta az asszony, hogy a férje rendesen hazajárt, ebédelt, vacsorázott, ruhát váltott, de — *a világ minden kincséért meg nem szólalt volna.* A biró most a bankhivatalnokhoz fordult s megkérdezte tőle, mi az oka a viselkedésének. *Silber szót sem szólt, csak legyintett a kezével s aztán visszaült a helyére.* — Kétségtelen, — enunciált a biró, — hogy az asszony jogot formálhat a férje gyöngédségére és szeretetére. A beszélgetés benne van a gyöngédségben és a szeretetben. Mindamellett nem akarok ma még itéletet hozni, mert össze kell vetnem a törvényeket és a jogszokásokat. A biró erre elhalasztotta a tárgyalást.

Két évtizedes programmot dolgoznak ki a mezőgazdasági termelés megjavitására

Megváltoztatják a termelés mai rendjét

Budapest, szeptember 26. A pénzügyminiszterium megkeresésére már hosszu idő óta foglalkozik a földmivelésügyi miniszterium annak a kiszámitásával, hogy a buza- és rozstermés jelentős gyarapodásában minő szerepe volt a legutolsó esztendőkben végrehajtott beruházásoknak. Ugyanis teljesen helytelen az a felfogás, amely a kalászosokban való igen kielégitő terméseredményeket

kizárólag az időjárásnak tulajdonitja,

mert mindennél fontosabb a helyesen megmunkált föld, amelyre az utóbbi időben a pénzügyi kormányzat különösen nagy gondot forditott.

Most illetékes helyen arról informálnak bennünket, hogy a közgazdasági miniszter ezt a politikát tovább akarja folytatni és minden anyagi áldozatot elő kiván teremteni abból a célból, hogy termőterületeinket minél inkább megjavitsák.

Különben a programmszerü földmivelés kétirányban fog folyni. Egyrészt mindenáron arra fognak törekedni, hogy állandóan ujabb és ujabb terméketlen területeket vonjanak termelés alá, másrészt szaktudással és előrelátással

befolyásolni kivánják a termelés egész rendjét.

A legutóbbi értékesitési viszonyok ugyanis bizonyos vonatkozásban azt igazolják, hogy az utóbbi esztendőben a termelési politikában bizonyos fogyatékosságok, sőt az előrelátás hiánya is észlelhető. Végre is olyan cikkeket kell teremteni, amelyeknek *legjobb ára és biztos piaca van* még akkor is, ha az intenziv gazdálkodás nagyobb összegeket igényel.

A termelés ilyen módon való szabályozására a kormány egyrészt a rendelkezésére álló pénzösszegeket fogja felhasználni, másrészt szó van egy olyan kölcsön felvételéről, mely lyel egy 15—20 éves termelési programm ugy lesz megvalósitható, hogy

a kölcsön rentabilitását feltétlenül biztositják.

A kölcsön megszerzése annál kevésbbé okoz gondot, mert hiszen ebben a pillanatban is több ilyen ajánlattal rendelkezik a kormány.

Darazsakon és cserebogakaron már sikerült a fejátültetés

Plavistrzikov, az ismert tudós beszámol sikeres kisérleteiről a Zoologoischer Anzeigerben

Az orvostudomány az utóbbi években pompás sikereket ért el és állandóan mérföldes léptekkel halad előre utján. A legnagyobb érdeklődés ma a transzplantáció problémája felé fordul, vagyis egy eleven organizmus valamely részének más organizmusba való átültetésének idáig meg nem oldott kérdése felé.

Az eddigi kisérletek eredményei máris oly meglepőek, hogy ujabb, egyenesen fantasztikus kisérletekre csábitják a tudósokat. Ha ezek az expreminentumo k beválnak, a sebészeti tudományban korszakalkotó fordulat áll be.

Eléggé ismeretes, milyen jótéteményt gyakorolt az orvostudomány a háboru sebesültjeivel szemben, amikor füleket, orrokat, sőt csontokat is, amiket elvitt a srapnell, vagy a gránát, ujakkal pótolt. Az ujabb időben nagy feltünést keltettek azok a mirigyátültetések, amelyek az elaggult emberekbe friss életenergiát öntöttek. Ismeretesek azok az esetek is, amikor az emberi testben golyó által eltörött csontot hasonló alaku fémmel, vagy állati csonttal pótolták. Ujabban sikerült

bogarak fejét más bogarak törzsére átültetni.

A kisérlet várakozáson felül sikerült. Az experimentum céljaira azért választottak bogarakat, mert a tudomány tapasztalata szerint a bogár fejének eltávolitása után elég hosszu ideig elél. Ez abban leli magyarázatát, hogy az életét fentartó idegrendszer széjjel van osztva egész testén és nem összpontosul az agyában, mint az embereknél és a magasabb rendjettségü állatoknál. A Zoologischer Anzeiger most számol be ilyenfajta kisérleteiről Plavistrzikov, az ismert természettudós. Kisérleteit darazsakon és cserebogarakon végezte. Az operációt ugy vitte végbez, hogy a bogarakat kloroformmal elkábitotta, aztán megtett minden szükségest, hogy a vérzés ne legyen tulságosan erős. Ez a körülmény természetesen főfeltétele annak, hogy a mütét sikerüljön.

Sikerrel koronázott kisérlete után a tudós igen fontos természeti titoknak akart a nyitjára jutni. Elsősorban azt akarta megállapitani, hogy miképpen viselkedik a bogár, ha egy másnemü bogár fejével cseréli ki a fejét. A megfigyelés, amit a természettudós végzett, meglepő volt. A fejátültetés teljesen megváltoztatta a bogár karakterét,

az uj fej az előbbi tulajdonos egyéniségét oktroálta a kisérleti bogárra.

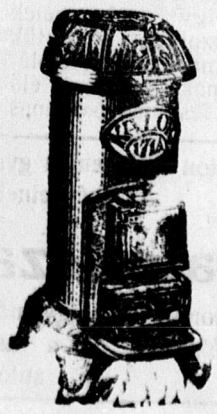
Igy a nőstényfejjel ellátott himdarázs eleséget keresett a fiókák számára. A nőstény darázs pedig, amelynek törzsére himfejet ültettek át, egyszeriben támadó lett.

A második kérdés, amelyre Plavistrzikov feleletet keresett, sebészeti természetü volt. A tudós azt kutatta, vajjon az átültetett fej gyorsan nő-e oda a törzshöz és milyen változásokat idéz elő a szervezetben.

A kisérlet ebben az irányban is kielégitően folyt le. Bebizonyosodott, hogy a bogár minden életmüködése az operáció után

az uj fej agymüködésének van alárendelve.

Plavistrzikov sikerein felbuzdulva kisérleteit most már magasabb fejlettségü állatokon fogja folytatni.

»KALOR«
s másfajta folytonégő kályhák nagy raktára
Sesztina Lajos
vasnagykereskedés - Debrecen
Telefon: 6. és 15-48. szám.

A helyivasuti alkalmazottak müsoros estélye

A Debreceni Helyi Vasut és Debrecen—Nyirbátori Hév. alkalmazottak „Harmónia" Dal- és Sport Egyesülete szeptember 29-én este fél 8 órakor az egyesület javára a villamos remisben (a Salétrom-utca állomási telepen) tánccal egybekötött estélyt rendez, melynek müsora a következő: Hunyadi László. Nyitány. Előadja az egyesület zenekara. Prológ. Mondja Dr. Tarján Oszkár. Jakab Ödön: Vadászdal. Előadja az egyesület dalárdája. Az anyakönyvvezető. Bohózat 1 felvonásban. Irta Líptay Imre. Szereplők: Sárvári Miklós, Nagy Erzsike, Mészáros Ferenc, Nagy Rózsika, Völgyi János, Timarovszky József. a) Popper: Szüleim emlékére. b) Popper: Gavotta op. 23. No. 2. Előadják: Gordonkán: Müller Edit, Zongorán kiséri: Müller Erzsike. Pápay Molnár Kálmán—Révfy Géza: a) Sokat sirtunk együtt ketten... b) Huncut, aki szomorkodik... Előadja az egyesület dalárdája. Az ismeretlen tettes. Bohózat 1 felvonásban. Irta: Vadnay László. Szereplők: Biki Gábor, Kovács Albert, Völgyi Jolánka, Kállay Gergely. Késő... Müdal. Előadja: Sarkadiné Parenthézy Gabriella. Zongorán kiséri: csányi Farkas Ica. Baja Mihály versei, megzenésitették: Murgács-Mácsay. a) Tavasz legyen, ha meghalok... b) Hogyan tudom, hogy igy járok... c) Galamb játszik a párjával... Előadja az egyesület dalárdája. Kezdődik a tánc! Előadja az egyesület zenekara az összes jelenlevők közremüködésével. Karnagy Szabó Lajos. Konferál: Kula György iró és hirlapiró. Buffet.

Helyárak: I. rendü ülőhely 1 P, II. rendü ülőhely 50 fillér. Jegyek a villamos főkalauzoknál, kalauzoknál és a villamos jegypénztárnál kaphatók. Minthogy az est szinhelyét villamossal megközeliteni nem lehet, az érkező vendégeket autóbuszon szállitják el a villamos remisbe. Este 6 óra 30 perctől az igazgatósági épülettől (Petőfi-tér 14. sz.) 10 percenkint indulnak az autóbuszok. Az autóbusz használata dijmentes azok részére, akik az estre szóló belépőjegyeket előre megváltják.

Magyar ember csak magyar lapot olvas. Kávéházban borbélynál, ujságárusnál követelje a „HAJDÚFÖLD"-et!

HIREK

1928 szeptember 27 (Csütörtök)

Prot.: Adalbert. Kath.: Kozma.

Debrecen sz. kir. város közművelődési könyvtára (Déri-muzeum) szeptember 1 től nyitva délelő t 10—1-ig, délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 10 - 12 óráig

A gyógyszertárak közül következők tartanak éjjeli szolgálatot: Kigyó Piac-u. 33., Arany Angyal Piac-u. 50., Reménység Csapó-u. 22., Sas Hatvan-u. 70., Bocskay Czegléd-u. 22., Tisza Péterfia-u. 76.

Meteorologia: Középeurópát aránylag nagy légnyomás boritja, amelynek területén az idő részben felhős, tulnyomóan száraz és aránylag hüvös. Hazánkban a nap folyamán az idő tulnyomóan borult volt, több helyütt eső is esett, igy Pécsett, Keszthelyen, Debrecenben, Szegeden.

Jóslás: Részben felhős, tulnyomóan száraz, éjjel hüvös, nappal enyhe idő várható.

—**Püspökkari konferencia.** Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás október 10-ére, az idei országos katholikus nagygyülést követő napra budai palotájába értekezletre hivta össze a magyar püspöki kar tagjait.

— **Debreceni tanárok olaszországi tanulmányutja.** Most tért haza Olaszországból Kornya Sándor és Tassy Ferenc dr tanár. A római egyetemen, majd a flórenci egyetem nyári tanfolyamán folytattak elsősorban olasz nyelvi és irodalmi tanulmányokat. Kornya Sándor ezenkivül Nápolyban, Pompeiben és az északolaszországi városok muzeumaiban gyarapitotta müvésztörténeti tudását, Tassy pedig Sziciliában és Tripoliszban.

— **A Leányklub** szeptember 27-én, csütörtökön délután 5 órakor a zárdában gyülést tart, melyre a tagok megjelenését kéri a vezetőség.

— **Térzene.** A honvédzenekar csütörtökön délután 5—6 óráig kedvező idő esetén a Csokonai-szinház terraszán térzenét tart.

— **Debreceni orvosok tanulmányutja.** A Bécs melletti Baden város vezetősége meghivta a magyar orvosokat az ottani hires fürdő gyógytényezőinek tüzetes megismerése céljából. A háromnapi ott tartózkodás idejére a vezetőség igen tanulságos és szórakoztató programmot állitott össze. Szombadon délelőtt lesz a badeni városi szinházban a vendégek üdvözlése, amelyet tudományos előadások és kirándulások követnek. Este Baden város bankettet rendez a magyar orvosok tiszteletére, amelyen városunkból résztvesznek: dr. Budaházy-Bruckner Ernő államvasuti ny. főorvos, dr. Brokes Győző gyermekmenhelyi igazgató-főorvos és dr. Varga Emil városi tisztiorvos.

— **Elütött az autó egy siketnéma embert.** Mózes László 35 éves siketnémát a Hatvan-utcában elütötte egy gyorsan száguldó autó. A sulyosan sebesült embert a sebészeti klinikán ápolják. A rendőrség nyomoz az ismeretlen gázoló autó rendszámának megállapitására.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegénysorsu magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemü utbaigazitásra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

Fizessen elő a Hajdufőldre

ANYAKÖNYVI HIREK

A debreceni anyakönyvi hivatalnál az utolsó napokban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Nagy Dezső—Kállay Julia, Zakar Ödön—Király Piroska, Korcsmáros János—Halmi Margit, Gyökös József—Fábián Julia, Pető Merenc—Cs. Nagy Julia, Varga András—Tiba Erzsébet.

Születések: Racsai Lajos fm., leány Katalin. Papp József cipész, fiu János. Krausz Lázár kereskedő, leány Ágnes. Kiss Jenő banktisztv., leány Gertrusi. Weiszenberg Sándor vaskereskedő, leány Edit. Szarvas Péter juhász, fiu Ernő. Horváth Elek áll. tőmérnök, fiu Elek. Vesseli István kereskedő, fiu Tibor. Nagy Géza huszárszázados, fiu Géza. Posta János gazdálkodó, fiu Mihály. Asztalos Ferenc kocsis, leány Eszter. Káldor Imre magánhivatalnok, leány Katalin. Dr Maly Sándor rendőrfogalmazó, leány Gabriella és 1 halvaszületés.

Halálozások: Atkári András r. kath. 65 éves, Bellegelő 25. Szabó Julia ref. 33 éves, Borz-utca 5. Özv. Sipos Sándorné ref. 59 éves, Jánosi-utca 71. Vass Károly ref. 44 éves, Kismarja. Scher Heléna izr. 5 éves, Kisvárda. Cserép Sándor ref. 34 éves, Busi-utca 17. Rácz Lajosné ref. 23 éves, Felsőjózsa.

— **Horváth István gazdálkodó meghalt.** Fájdalmas szivvel tudatjuk, hogy néhai polgár Horváth István gazdálkodó életének 62-ik évében, rövid szenvedés után meghalt. Kedves halottunk földi részeit f. hó 27-én, délután 4 órakor fogjuk a Hatvan-utcai temető ravatalozó termeből a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. E végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket az elhunyt gazdatársait fájdalmas szivvel meghivjuk. Debrecen, 1928 szeptember 26-án. Áldás és béke poraira! Bánatos özvegye: Horváth Istvánné sz. Soós Eszter. Testvérei: András nejével Bóta Rózával és gyermekeivel. Gábor nejével Kovács Juliánnával és gyermekeivel, valamint a többi rokonok nevében is. — A temetést Fehértói temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. rendezi.

— **Tanonctartó iparosok figyelmébe.** A tanonciskolai tanszerellátásra vonatkozólag az Ipartestület felhivja és figyelmezteti a tanonctartó iparosokat, hogy szeptember 30-ig bezárólag feltétlen gondoskodjanak a tanonciskolai tantestület által előirt tankönyvek és irószerek beszerzéséről és pedig attól a kereskedőtől, ahonnan akarják; mert ezidő után már a tanonciskola igazgatósága a kapott felhatalmazás alapján önmaga fogja ellátni a tanoncokat a szükséges taneszközökkel, az általa megállapitott árakon. Aki tehát kötelezettségének a közölt időig eleget nem tesz, a tanszer és taneszközök hiányáért eredő kellemetlenségeket saját magának tulajdonitsa Az Ipartestület elnöki tanácsa egyébként a tanonciskolai tanszerellátás kérdésében az előljáróság összehivását pénteken este fél 7 órára tüzte ki, tekintettel arra, hogy e tárgyban szabályszerü beadvány folytán rendkivüli közgyülés fog tartatni. A mai napra összehivott rendkivüli előljárósági ülést tehát nem tartják meg.

— **Figyelmeztetés!** Óra, ékszer, ezüstnemü vásárlásnál, javitás alakitásoknál ne a régi helyén keresse az Engel László, ezelőtt Löfkovits Arthur és Társa ékszerüzletét, hanem gondoljon rá, hogy azt a megyeháza mellé, Piac-utca 52. szám alá helyezték.

— **Gyomor és bélbántalmak** izgékonyság, migrén, kimerültség, szédülés, szivszorulás, rémes álmok, ijedtségi általános rosszullét, csökkent munkaképesség már nagyon is kétségbeejtő esetekben megszüntek azáltal, hogy a beteg naponkint reggel éhgyomorra megivott egy pohár természetes „Ferenc József“ keserüvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a **Ferenc József** viz járványok idején is, mint biztos és enyhe hashajtó teljesit. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Döntsön a szerencse.** A sulyos megélhetési viszonyok, a nagy drágaság, a legtöbb emberben a gyors meggazdagodás vágyát ébreszti fel. A szerencse pedig mindenkire egyformán rámosolyoghat. Október 20-án kezdődik a XXI-ik magy. kir. Osztálysorsjáték, melyen 80,000 sorsjegy közül 40,000-et sorsolnak ki. Már egyetlen-egy sorsjeggyel szerencsés esetben 500,000 pengő nyerhető. Jutalom 300,000 pengő, főnyeremény 200,000 pengő, ezenkivül 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000 stb. nyeremények sorsoltatnak ki. Miután a szerencsés játéktervezet szerint minden második sorsjegy nyer, a magy. kir. Osztálysorsjáték, mely ily módon több, mint 6 millió pengőt fizet ki készpénzben, a legkedveltebb az összes sorsjátékok között. Sorsjegyek a régi áron: egész 20 pengőért, fél 10 pengőért, negyed 5 pengőért és nyolcad 2.50 pengőért az összes árusitóknál korlátolt számban kaphatók.

— **Felhivás az Ipartestület előljárósági tagjaihoz!** Az Ipartestület elnöksége ezuton értesiti az előljáróság tagjait, hogy a ma estére hirdetett előljárósági ülés — az elnöki tanács határozata értelmében — elmarad s szeptember 28-án, pénteken este fél 7 órai kezdettel tartják meg.

Mutassa meg rossz fogát, műfogát VÁRY JÁNOS fogműtermében Darabos-utca 18. Kollégium mögött

— **Szülők figyelmébe!** Iskolakönyvek az összes iskolák részére, valamint papir, iró és rajzeszközök nagy válaszlékban, Csáthy könyvkereskedésében Piac-utca 8. Kiszolgálás köztisztviselő utalványokra is.

— **Nőikalap ujdonságok** legnagyobb választékban megérkeztek a Kalapüzembe. Piac-utca 9.

— **500 darab kerékpár eladása darabonként is.** 5 pengő heti részlet Grammofonok, Varrógépek, Rádió, Douglas, Exselsior Jap, Zündapp, Nerakar motorkerékpárok raktára és képviselete. Háromkerekü teherszállitó motorkerékpárok. Legolcsóbb beszerzési forrás Csősz János müszaki vállalata Debrecen, Király-utca 5

— **Tükörgyártás, üvegcsiszolás, lakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése Sipkovits, Szív-utca 15. sz. Telefon 356.**

TESTEDZÉS

A BÉMAC és NyKISE szeptember 30-án autó és motoros kirándulást rendez Sátoraljaujhelyre, a következő programmal: Délelőtt 10 óra 30 perckor fogadtatás Sárospatakon, utána a város, a Rákóczi vár, a hercegi kastély megtekintése. 11 óra 30 perckor indulás Sátoraljaujhelyre, a város és a trianoni határ megtekintése. 12 órakor dr Székely László, a BÉMAC zempléni osztályának ügyvezető alelnöke és vitéz dr Kiss József, a TTAC motorosztályának titkára előadást tartanak a külföldi autó, illetve motorturájuk tapasztalatairól. Utána aktuális problémák megbeszélése.

Délben 13 órakor közösebéd. 14 óra 30 perckor kirándulás a Sátoraljaujhelytől 5 km-re fekvő Széphalomra, Kazinczy Ferenc mauzoleumának és sirjának megtekintésére, esetleg a füzesi várba.

16 órakor közös uzsonna Sátoraljaujhelyen a Buldosó cukrászdában.

Kivánatos volna, hogy a helyi motorosok és autósok minél nagyobb számban részt vegyenek a kiránduláson, melyre jelentkezést kér a titkár, hogy a résztvevők számát a rendező egyesülettel közölhesse.

A fentiek megbeszélése végett, ma este félkilenc órakor összejövetel lesz az Angol Királynő éttermében, melyre az autó és motorkerékpár tulajdonosokat tisztelettel meghivjuk.

TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.60

Budapest 90.60, Berlin 123.90, Newyork 519.75, London 2520.25, Páris 20.31, Milano 27.18, Prága 15.40, Belgrád 9.13, Bukarest 3.16, Bécs 73.17 és fél, Amsterdam 208.40.

Hivatalos devizaárfolyamok.

Egy angol font 27,76—27.91, száz „belga“ 79.55—79.85, száz cseh korona 16,95—17,3, száz dán korona 152.55—153.15, száz dinár 10—10,06, száz dollár 570.80—572.80, száz francia frank 22,35—22.55, száz hollandi forint 229.45—230.45, száz lengyel zloty 64.15—64.45, száz lei 3.45—3,50, száz lira 29,85—30.10, száz német márka 136.50—137, száz norvég korona 152.55—153,15, száz osztrák schilling 80.575—80.925, száz spanyol peseta 94.40—95, száz svájci frank 110.15—110.55, száz svéd korona 153,05—153,65 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23.35—23.45, az ezüst egykoronást 0.42—0.44, a forintost 1,12—1.16, az ötkoronást 2,30—2,40 pengővel jegyezték.

Gabonatőzsde.

A készárupiacon a kereslet megélénkült s mivel az élénk kereslettel kapcsolatosan a kinálat kielégitő volt, az árakban további árlemorzsolódás volt tapasztalható. A tiszavidéki buzát 26,35—27.15, a felsőtiszait 26.30—27,05, az egyéb származásut 26.20—26.95 pengővel jegyezték fajsuly szerint. A rozs ára 24.80—24.90 pengő között mozgott.

A liszt- és őrleménypiacon a malmok nem változtatták meg lisztáraikat.

A terménycikkek piacán a forgalom jelentéktelen, mert a kinálat tartózkodó. A zabot minőség szerint 26—26.75 pengővel jegyezték. A tengeri iránt igen élénk a kereslet, áru azonban csak elvétve kerül a piacra. A tiszavidéki morzsolt tengeriért, decemberi—januári szállitásra 27—27,25 pengőt kináltak. A takarmányárpát 26.75—27 pengővel jegyezték.

Állatvásár.

A marhavásárra felhajtottak 372 darab vágómarhát. Eladatlan maradt 107 darab. Az irányzat lanyha volt. Árak: bika magyar IIIa 48, tarka Ia 96—108, kiv. 116, IIa 86—94, IIIa 68—84, ökör magyar Ia 102—104, IIa 86—94, IIIa 57—78, tarka Ia 100—120, kiv. 126, IIa 82—98, IIIa 64—80, tehén magyar IIa 89, tarka IIa 72—92, Ia 100—120, IIIa 64—80, bivaly magyar 62—74, növendék 60—94, kicsontoznivaló 20—50, rugott borju 88 fillér élősuly kg.-ként. — A sertésvásárra 1776 darabot hajtottak fel. Eladatlan maradt 211 darab. A vásár irányzata tartott volt. Árak: zsirsertés öreg Ia 176—180, IIa 150—164, fiatal nehéz 190—192, kivételesen 194, közép 186—190, könnyü 130—160, szedett közép 170—176, urasági angol 160—170, szedett angol 144—151, szalonna nagyban 232—236, zsir 256, szalonnás hasitott sertés 216—228 fillér kg.-ként.

SZINHÁZ

A mozgószinházak közleményei:

Szerda—Csütörtök:

URÁNIA

Világfilm! Kizárólag csak felnötteknek

Edgar Wallace világhirü regénye filmen:

A sárga Mefisztó

Bünügyi regény London rejtelmeiből 9 felvonásban.

A főszereplők: JACK TREVOR, ANDRE LAFAYETTE és E. REICHER

Kisérők: **Komor komornyik és Aff és az autóbandíták** bohózatok.

VIGSZINHÁZ

Szerdától vasárnapig.

Világfilm!

Budapestet megelőzve!

A szezon legmulatságosabb filmje! A békevilág kedves életére emlékeztet! Sikerben fe ülmulja a „Csakó és kalap“ sikerét!

A kis garnizon

Vidám életkép 7 felvonásban. Főszereplők: HARRY LIEDTKE és HANS JUNKERMANN.

—

Megelőzi:

Vadászat nagy vadakra (Brazilia őserdeiben)

Délamerikai expedició 6 felvonásban.

Harold Lloyd a vendéglőben

burleszk.

Jönnek: Péntektől Urániában: **Römi világháboru** és **Isten veled szinpad**. — Szombat és vasárnap az Apollóban: **Hula-Hula az őserdők leánya** és **Élet vagy halál.**

Tüzelőanyag

kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabban beszerezhető a

Tüzelő és Épületfakereskedelmi Rt.-nál. Debrecen Sas-u. 4.

(Kossuth-utca sarok. Kölcsönös Segélyző palota.)

Olcsó és hosszulejáratu hitel

Földbirtokra: kölcsönt folyósittatok **teljes 100% os kifizetéssel** 7½% évi kamattal, 35 évi törlesztésre, **garantáltan 8 nap alatt,** a föld forgalmi értékének 50%-ig. (Váltó vagy kezes nem kell.) **Földbirtok-vételeket** pénzintézetem az érték 50%-ig finansziroz. **Házakra:** 10 évig terjedő kölcsönök 9% évi kamattal! **Épitkezési kölcsönöket** 16 évi törlesztésre 8½% os kamatalapon folyósittatunk. **Váltó hitelek:** Kereskedőknek, iparosoknak 8% évi kamatal folyósittatnak. **Örökségekre,** követelésekre kölcsönt, előleget folyósittatunk magánpénzből. (Válaszbélyeg küldendő)

Radó Mihály bankbizományos

Budapest, VI. Szondy-utca 11. szám. (Alapitva 1893.)

Tungsram

½ **wattos és D izzólámpák nagyban és kicsinyben a legolcsóbban beszerezhetők a**

Debreceni Üvegkereskedelmi R. T. Debrecan, Rózsa-u. 2.

Kovács Gyula

vaskereskedő Debrecen, Fő-utca 17. sz. (Bika szálló mellett sarkon)

Folytonégő kályhák.
Egyszerü és zománcozott takaréktüzhelyek.
Kályha-előtét, tálcsák, fásládák. Egészségügyi, háztartási cikkek és mindenféle vasáruk olcsón kaphatók.

Alkoholmentes Étterem

Király-utca 5. szám.

Izletes és olcsó konyha. Előzékeny kiszolgálás.

Leves — — —	—.16
Kis főzelék — —	—.16
Nagy főzelék —	—.24
Főzelék feltéttel —	—.44
Tészta — — —	—.40
Menü 4 fogás —	1.20

Padlólakk

magas fényü legszebb szinekben, legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kapható

Stern festéküzletében

Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

Épület és butor-vasalások, fournérok

BÉSZLER LAJOSNÁL

Széchenyi-utca 2. szám.

A világhirü szabadalmazott Schőberl-ágy

Nappal fotel — éjjel ágy

Kizárólag

SCHŐBERL RÓBERT

pat. butorgyárosnál kapható

Budapest, IV., Harisköz 4.

Óvakodjunk silány utánzatoktól, képviselet vagy viszonteladás nincs

Ólmot vesz

lapunk kiadóhivatala

József kir. herceg-u. 16.

Sok pénzt takarit meg,

ha téli ruha szükségletét már most szerzi be szezon előtt. Rendkivül olcsó áron vásárolhatja most őszi öltönyét, felöltőjét, téli kabátját, trenschkoatját, hubertuszát, vadász kabátját, bőrkabátját és esőköpenyét, ugyszintén mindennemü fiu és gyermekruháját, oooooo ınig nem áll be a hideg. oooooo

Hajdusági Ruhaáruház

Piac-utca 67. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 30 fillér és egyszerre három reggeli lapban jelenik meg:

a HAJDUFÖLD-ben
a DEBRECENI UJSÁG-ban és a
a DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG-ban.

Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

LEVELEZÉS

Két
disztingvált vidéki uriember keresi két független, kimondott urinő ismeretségét. Leveleket a Hajduföld kiadóba „Unjuk a magányt" jeligére.

Két
jómegjelenésü, intelligens fiatal leány ismeretségét heresi két jól szituált uri fiu szórakozás céljából. Fényképpel ellátott leveleket „Pesti fiuk" jeligéré a Hajduföld kiadóba kérünk. Fényképeket becsülieszó mellett visszaküldjük. 1027

HÁZASSÁG

25 éves,
jó megjelenésü vidéki fodrász vagyok. Szeretnék házasság céljából megismerkedni oly fodrásznővel, ki precizen érti a hajvágást és a borotválást. Fénykép megkivántatik. — Pontos cimü levelekre válaszolok. „Boldog házasság" jeligére a Hajduföld továbbit.

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
szép modern 2 szobás, fürdőszobás lakás mellékhelyiségekkel — Teleki 27. 6968

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Rákóci-u. 41. 5209

Butorozott
szoba egy-két személyre ágynemüvel, esetleg konyhával kiadó Huszár utca 13. 6963

Egy
vagy két butorozott szoba kiadó, esetleg ellátással dr Széll, Király utca 5, II. em. Telefon 961 6970

Közvágóhidnál
Malom-utca 12. Két szoba, konyha, istálló olcsón kiadó, értekezni Teleki 13. 6971

Kiadó
azonnal küiönbejáratu utcai butorozott szoba Eötvös utca 59 6876

Butorozott
szoba kiadó, esetleg konyhával is. Eötvös u. 21.

Utcai
szoba, konyha, speiz október 1-re kiadó — gyermektelennek, Bercsényi u. 105. 940

EGY SZOBA
konyha, fáskamara kevés házidologért azonnal kiadó Olajütő 2. sz. 911

Kiadó
téli-nyári urilakás, három szoba, mellékhelyiségekkel, az egyetemhez és villamos megállóhoz közel. Kerttel vagy anélkül. Értekezhetni délelőtt a református hittudományi kar dékáni hivatalában. Kollégium, délután a Sestakert, Komlóssy ut 66. szám alatt. 5191

Butorozott
szoba esetleg verandával közeli szép helyen uj házban kiadó. Széchényi kert, Huszár utca 7. Kisállomásnál. 1025

Csinosan
butorozott emeleti különbejáratu parkettes utcai szoba fürdőszoba használattal október 1-ére kiadó. — Cim: Nemzetőr utca 4., I. emelet. 5195

Butorozott
szoba, parkettes, főiskolai két hallgatónak kiadó ágynemü nélkül. József kir. herceg-utca 35., I. emelet balra.

Főiskolai
hallgatóknak butorozott szoba kiadó. — Thali Kálmán u. 3. sz. 1021

Egy
szoba, konyha mellékhelyiséggel kiadó. — Széchényi ut 21. 948

Tisztviselőtelep
II. utca 6. szám alatt egy 4 szobás mellékhelyiséges lakás 1928 október 1-től 1929 április hó 30-ig jutányos áron kiadó. Bővebb felvilágositások Péterfia utca 45. sz. alatt vámőrkerületi parancsnokság gh.-ban nyerhetők. 946

Központban
külön bejáratu nagy száraz és tiszta butorozott szoba egy vagy két ággyal uri családnak október 1-től kiadó. Cim: Városház trafik, Piac-utca.

Lakások
egy és kétszobásak, boltok, mühelyek, nagy pincék, azonnal, novemberre 15 emeleti szoba tetszés szerint csoportgsitva kiadó — Sümeginél Csapó 11. 972

Kiadó garzon lakás
vagy irodahelylség céljára 2 szoba lépcsőházi bejárattal. Felvilágositás Ferenc József ut 16, házmesternél. 1119

Kiadó
Árpádtéren egy szoba konyhából álló lakás Értekezni Hadházi ut 12 üzletben. 1017

Butorozott
szoba kiadó Bethlen utca 3. 939

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Bundi u 15, II. lakás. 5133

Utcai
butorozott szoba előszobával, külön bejárattal egy uriembernek október elsejére kiadó. Thaly Kálmán utca 5. szám. 6925

LAKÁS KERESLET

Butorozott
féregmnntes ttszta emeleti szobát keres uriember Széchenyi-uicán. Cimeket Széchenzi utca 6. Hirlapárudába kérem 1015

ÜZLETEK

Egy
jó forgalmu borbélyüzlet jutányosan átadó. Érdeklődni lehet Szechenyi utca 14. sz. trafikban. 6956

Csapó utca 8. sz.
alatt bolthelyiség kiadó Ügyvédi irodában értekezhetni. 1030

Nagyforgalmu
korcsma bérbe, vagy örökáron eladó, kitünően berendezve, legforgalmasabb helyen Cim a kiadóban. 5199

Forgalmas
helyen Hatvan utcán nagy mühelynek felerésze bármilyen célra kiadó Értekezni Bercsényi 27 1001

ELHELYEZKEDÉS

14—15 éves leány
gyermek mellé és egy mindenes elsejére felvétetik Homokkert u. 3. 6969

Kiszolgálásért
központban adok egy szobás lakáat magá nos nőnek. Cim Városház alatti trafik Piac utca. 1034

Cipész segédet
hétszámra azonnal felveszek. Gönczy József Árpád-tér 21. 6960

B. iisztás
tisztviselóket, nyugdijas állami altiszteket magas jutalékkal és fizetéssel, igen könnyü üzletág fejlesztésére felvesz a Phönix Életbiztositó Sársaság. — Jelentkezés kedden d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—6 ig, Simonffy utca 1. 901

Kifutófiu
füszerüzletben október 1-ére bennétkezéssel fölvétetik. Burgondia 14 1008

Cipészsegéd
vegyes munkára felvétetik Rakovszki utca 12 Koós cipész.

Megbizható
kaucióképes férfi pénzbeszedő vagy raktárnoki állást keres. — Cim a kiadóban 1016

Egy
fiatal intelligens nő ajánlkozik házvezető nőnek izraelita családhoz, gazdaságba, háztartás minden ágához ért. Hatvan u. 43. II. ajtó. 5196

Egy
jobb nő házvezetőnőnek ajánlkozik, hosszu bizonyitványokkal izraelita családhoz. Hatvan u. 43. II. ajtó. 5197

Jól
főzni tudó mindenes október 1-re kerestetik kis családhoz. Jelentkezni Miklós utca 6. 989

Azonnali
belépésre keresünk nőt vagy férfit, ki perfekt könyvelő, gyors- és gépiró. Irásbeli ajánlatokat Balog Dávid Fakereskedelmi Rt. Külsővásártér 14. cim re kérünk 5186

Ügyes
megbizható fiu kifutónak felvétetik az Angol Magyar Szallitó Részvénytársaságnál 6930

Gyermekszerető
fiatal bejárónőt jó bizonyitvánnyal egész napra keresünk okt. 1-re. Timár u. 17. sz. 3-ik lakás.

Házmester
gyermektelen, elsejére felvétetik. — Ugyanott pincelakás kiadó. Garay utca 6. 5204

Tanonc
felvétetik Zelinger Ede festőnél. Darabos-utca 16. 5128

Éves
tehenészt keresek fiával okt. 1-re. Horváth, Kandia 8. 992

Gazdaságba
ajánlkozik jan. 1-ei belépésre földmives iskolát végzett 40 éves nős, kiscsaládos, szerény igényü egyén, kisebb gazd. szerszam javitásokat elvállalok. Kitünő bizonyitványokkal rendelkezem. Cim a Hajduföld kiadóhivatalában. 985

Egy
megbizható szerény né metleány felvétetik, cim a kiadóban 1006

Községi
pénztárnok 4 polgárival, vagyoni garanciával megfelelő állást keres. — Bővebbet: Klapka utca 46. 1010

Biztositási
szakmába jártas urak felvétetnek Hatvan u. 22. irodában 1005

Kifutófiu
füszerüzletbe október 1 re bentétkezéssel felvétetik Burgundia utca 14. szám 1008

Cipészsegédet
keresek vegyes munkára. Teleky-u. 41. sz.

ELLÁTÁS

Katonatiszti
család Grázban okt. 1-re uri házból való lányokat penzióba fogad. Elsőrendü német tanitás, szép lakás, jó ellátás, mérsékelt árak Bővebbet: Gerhard Simonyi ut 27 959

Diák
teljes ellátást kaphat közeli szép helyen, uj házban. Széchenyi-kert, Huszár-utca 7., Kisállomásnál. 1023

KERESLET

Egy
rövid zongora vagy pianinó bérbe kerestetik. Cim a kiadóban. 6946

1000 pengő
kölcsönt keresek 6 hónapra jótállással. Cim a kiadóan 981

Társ
kerestetik 800 pengővel régebben fennálló vállalathoz Cim a Hajduföldnél 976

Egy
egyszerü nő kvártélyra felvétetik. Cegléd utca 50.

AJÁNLAT

Ablakok
minden nagyságban készen kaphatók Blattner Kálmánnál volt Sziv utca 14. 967

Hölgyek
katholikus családoknál kegyszerek terjesztésével szépen kereshetnek Cim a Hajdufóldnél 975

Könyvelést,
pénztárkezelést vállal elsőrendü munkaerő. Cim a kiadóban. 5142

Német
nyelvórák azonnali konverzacioval okleveles pedagógusnál, Kossuth-utca 30. 6802

Zálogház
Hunyadi-u. 14. előnyös kölcsönöket folyósit mindenféle tárgyakra és árukra. 4917

Lipták Gyula
álmosdi nagybérlő 30—35 darab szarvasmarhát részes teleltetésre elvállalal.

Vállalok
8—10 darab szarvasmarhát feles teleltetésre. Cim: Éliás Ödön Kótaj. Szabolcsmegye. 1018

Felestartásra
sertést vállalok tanyára és fejőstehéneket. Értekezhetni Bercsényi 43. alatt. 956

1 pengőért
négy fogásos ebéd. Kitünő házikoszt Csapó u 19 (Knoll ház)

Udvaron **közvetlen** balra

Kárpitos
szaküzlet Piac utca 44 udvarban. Kész áruk és javitások legjobb beszerzési helye Varga József Telefon 16—54 6712

Szappanfőző szódát
mégis a régi árban kaphat október 31-ig utalvány nélkül a Belvárosi Festékházban, Hatvan u. 2. 5201

Zongora
kitünő hangu bérbeadó, Téterfia 11. Trafik. 5205

Társalgási
dás irodalmi német nyelvet tanitok, kezdőknek is órákat adok igen kedvező feltételek mellett. Ernyeiné, Darabos ucca 48. 5033

Német nyelvtanitás.
Magas társalgási német nyelvből ugy kezdőknek, mint haladóknak jutányos áron alapos németórákat adok. Kivánatra házhoz is elmegyek. Ernyeyné, Rákóczi u. 36. 5134

Zongorahangoló
Gärtner, Széchenyi u. 15. szám 5162

OCSÓBB LETT A SERTESHUS!
Egy kiló tövises vagy karaj 2.60. Egy kiló sódar csontnélkül 2.60. Egy kiló sódar csonttal 2.40. Egy kiló vékonyoldal 2.00. Egy kiló bőrös hus 1.40. Egy kiló körőm 0.80. Takács hentesnél, Városi bérház, Simonffy u. 6751

Zongorát
tanitok, akadémi tanterv szerint jutányosan Thaly Kálmán 12 1173

Zongora
órákat ad régi praxissal biró tanárnő. Kivánatra zenedében vizsgáztat. Magyar nótákat is tanit nagy eredménnyel, jutányosan. Cim a kiadóban

Gépirást,
sokszorositást vállalnak a Wirth növérek, Piac 59., III. em. 5182

Tölgyfa,
bükkfa vagy porosz kőszén legjutányosabban beszerezhető, egy mázsát már hazaszállitunk. Rákóczi u. 18. 6822

VÉTEL

Használt
kaptafát megveszen — Balogh László Néphäz Pincelakás 1011

Csirkebuzát, ocsut
magas áron veszek. „Hortobágy" malom, lisztüzlet. 5124

Rövidzongorát
vagy pianinót megvételre keresek. Ajánlitokat ár és gyármány megjelöléssel a kiadóba kérek. 1035

ELADÁS

Potom olcsó árért
szüretelő kádak, prések, darálók eladók. Széchenyi-u. 22 5110

Körfürész
1 méter átmérőtü olcsón eladó Boldogfalva utca 17 6966

Eladó
tengeri csutka Csapókert, Mátyás kir. utca 44. szám 6959

Boros hordók,
szőlőprés, taposókád, szénkénező gép, tengeri daráló, morzsoló, mangorló, vaskályhák eladók Huszár u 13. 6964

Stráfszekér
2 ló után való olcsón eladó Szív u. 12 6965

Vaskályha
folytonégő eladó Széchenyi utca 14, ikeresztépület 1033

Jó Singer
varrógép eladó jutányosan, megtekinthető Széchenyi-utca 14. sz. trafikban 6955

Husvágó
asztal lábakkal 125 cm hosszu, 47 széles eladó Szív-utca 12 6967

Néháuy
vaggon uj tengeri eladó. Górét adok. Cim a Hajduföld kiadóhivatalában 1031

Eladó
egy szép spór Rákóci-utca 41. 5207

Eladó
ház jómenetelü füszerüzlettel. Katz telep, Sárosi ut 11 5208

Faanyag
épületből és kapufélfák eladók. Libakert, Szekfü utca, csőszház 5211

Zongora
jó karban lévő sürgősen eladó Miskolczynál, Böszörményi ut 2/a II. emelet. 1020

Eladó ház!
kétszoba, fürdő, üvegverenda, konyha, kamara, melléképületek, gyümölcsös. Honvédtemető u. 17. 1026

Boroshordók
16 darab hordó 20—150 literig eladók Nap utca 3. 6949

Kitünő kályha
40 pengőért eladó. — Meidinger rendszerü erős fütőképességü, Hatvan utca 64. Holb vendéglő. 1024

Eladó
a Mester utca végén a sorempó mellett egy két szoba, konyha és nagy nyitott verendát magában foglaló kis ház. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth utca. 5942

Onossay utca
17 számu ház, üzlethelyiséggel és pénzintézeti teherrel eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth utca 8.

Virágcserepek
és ablakszárnyak eladók. Kossuth u. 50.

Nád
sátorhoz zöld kapható Kupfer füszeresnél József kir. herceg utca. 5190

Házhely
eladó Homokkert Szobosziay Papp István u. 15. alatt. 1022

Eladó
vámospércsi kövesut mentén, az Ujföldön 3000 négyszögöl szőlő, gyümölcsös, kertészetre kiválóan alkalmas föld, nagyon jó lakóházzal, az egész, vagy kisebb darabokban is. Érdeklődni a helyszinen, vagy Posta-utca 5/b. 5160

Házhelyek
a Monostorpályi- és gróf Vécsey-utca sarkán elterülő nagy szől ingatlanból még néhány házhely eladó. Érdeklődők a házhelyek ára, valamint az előnyös havi fizetési feltételekről felvilágositást nyerhetnek a tulajdonosnál. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth-u. 8.

Eladó
Nyilastelep, Munkás-utca végén 94. sz. saroktelek. Bővebbet Kollégiumi kapus.

Kályha,
zománcozott, folytonégő „Premier" eladó, Böszörményi ut 22. 1013

Irógép
eredeti amerikai gyártmány, kitünő karban olcsón eladó. Késes u. 32. 4774

Styria
kerékpár, kitünő karban, eladó. Kossuth-utca 59.

RÁDIÓ
4 és 3 lámpás, igen olcsó árban komplett telepekkel felszerelve eladó. Megtekinthető Vendég-utca 54. szám alatt (5-ik ajtó). 1002

Eladó
csendes családi ház, alápincézve. Vendég-u. 10. 928

Eladó
háló, ebédlő, bőrgarnitura, nagy tükör, antik komót, plüs divány, hencser, több butorok Széchényi-u. 8. Szentpéteri. 6142

Ezerjó
fajtiszta 2 éves gyökeres szőlővessző eladó. Fajborok magasfokuak literenként is a legalacsonyabb napiáron Arany János-u. 30. és Rásó Gyula-utca 2., vagongyár végében, az Öreg-tanya mellett.

Cukorrépa
ötszáz mázsa, Bajonta állomásról októberi szállitásra eladó Ajánlatot kér Sándortanyai gazdaság Bajonta, Biharmegye. 957

Eladók
magános ebédlőkredenc, konzultükör, sezlon, asztalok, konyha asztal. Kálvin tér 4 emelet. 962

Rother
ucca 10. sz. háromszobás lakás nagy telekkel elaadó. 964

INGATLAN

Hatszázhetven
holdas elsőrendü buzatermés, fekete föld tanyával, teljes felszereléssel Biharmegyében azonnali átvételre eladó. Dezső, Kossüth utca 16 sz. 6961

Haszonbérbe adó
40 hold fancsikai tanyásbirfok. Értekezni lehet dr Ticz János ügyvédnél Piac u 70, szám. 6958

Eladó
Téglaskert, Basahalom utca 30. szám alatti ház 600 kvart földdel két épülettel, két szoba konyha azonnal beköltözhető. — Értekezni ugyanott. 6982

Borsodban
500, Zemplénben 450 prima bérlet, 35, 38, 280—290 holdas tanyásbirtokokolcsóáron kedvező fizetési feltételekkel eladók. Miskolcon és környékén pékség, családi házak és bérpaloták, vizi és gőzmalmok, szálloda és vendéglők eladók és átadók. Megbizott a Nádasdy ingatlanforgalmi irodaMiskolc, Széchenyi u. 18. 2200 holdas birtok teljes élő és holt felszereléssel eladó. 952

Tanyásbirtok
mintegy 44 magyar hold a Csere állomás mellett azonnal kiadó. Hunzadi u. 6. 5187

Földet
bérbe keresek 30—50 holdig. Ajánlatot kérnék Hatvan-utca 22. 1003

Feles müvelésre
kiadó 90 hold föld, homokos. Cim a kiadóban megtudható. 955

Egy
14 holdas tanyásföld kiadó. Értekezni lehet Alsójózsán Kóskert u. 15. Debrecentől 8 km 966

VEGYES

Monogrambimző
szalon dr Szücs Andorné Szent Anna u. 6. Telefon 670 4809

Kitünő
legelő kiadó városhoz közel. Teheneket tartásra vállalok József kir. herceg-utca 44. Mandel. 935

Melyik
nemes szivü hölgy vagy ur segitene önállósitani egy minden információt kibiró 26 éves törekvő izr. fiatalembert? — Jelige: „Hálás leszek 5000". 5200

Beiráskor
gpermeke szemét vizsgáltassa meg szemorvossal Löbl látszeresz 4772

Széchenyi uti
hatszobás lakóházért huszonnyolcezer pengőt leigért vevő foglalóval jelentkezzen irodámban. Dezső Kossuth u. 16, sz. 6957

A HAJDUFÖLD REGÉNYEI

A fejedelem stafétája

Irta: GYULA DIÁK

(21)

Végre kinyulott egy csáklya a hajóról s a hadnagy elkapta a végét.

A hajón köréje sereglettek, kinálgatták, kérdezgették, csak az asszony nem mozdul el a helyéről. Csak a kezét tette össze ölében, lassan, észrevétlenül, s csak halk, zokogó imádsága szállott reszketve az ég felé. Az a két könnycsepp, amely mégis, minden akarat és keménység ellenére is, kiszivárgott a pillái közül, forró hálaadás volt. És azokat sem látta senki, csak az, akinek szólottak: az Isten...

Mainzig ponyvák alatt feküdt a hadnagy.

Sötét éjszaka volt, mikor kikötöttek Mainz-ban. Fáradt fényü kis lámpák pislogtak a parton. Az asszony kihordatta málháját a hajóból s egy percre megállott, mintha nézegette volna, merre menjen. Látta, amint János ott hálálkodott a hajósoknak, azok meg nevetve intették, hogy ha még egyszer sokat találna inni az „Arany Pók" borából, vigyázzon, nehogy az ut helyett a Majnába lépjen, mert nem mindig akad olyan véletlen szerencse, hogy épen akkor haladjon arra valami bárkaféle. — Aztán János ur is elhagyta a hajót.

— Utazz holnap Trier felé! — sugta oda a hadnagy az asszonynak, amikor elsuhant mellette. Hedvig megbólintotta a fejét s még el sem tünt az ura homályban, mikor már ő is odaszólitott két ácsorgó legényembert s elindult, hogy szállást keressen.

A fogadós, valami pókhasu, vidám arcu német készséggel ajánlotta föl reggelre a kocsiját és szép tiszta szobát adott neki.

Hedvig asszony pedig fölhozatta a vacsoráját s aztán egyedül maradt. S a zárt ajtó mögött kitört belőle a sirás. Négy nap mult el azóta, hogy elkerült Norinbergből. S azóta — Istenem!! — mennyi minden történt vele!! Eszébe jutott az anyja, az apja, a ház, a kert, a meghitt, kedves Norinberg kopácsoló kézmüveseivel, ódon, szelid házaival és sirt, sirt keservesen...

Hanem azért mielőtt elaludt, valami édes érzést érzett, amint az urára gondolt. Most már nem is igen féltette. Bizos hittel hitte, hogy ez a kemény nyaku, fekete arcu szilaj magyar minden akadályon átgázol és ha mégegyszer ölelő két karjába szoritja az ő törékeny, kislányos alakját, akkor jó helyen lesz, akkor olyan helyen lesz, ahonnét csak emberélet árán szakithatják el...

A Rajna.

A fejedelem stafétája pedig ott ólálkodott a hatalmas Rajna partján. Arra nem is mert gondolni, hogy csónakot fogadjon, hiszen ezzel, ha tovább üldözik, nyomot adott volna üldözői kezébe. Nem volt más hátra, minthogy még az éjjel sötétjében átussza a Rajnát. Még gondolatnak is iszonyatos volt, de akkor már nem igen tudott gondolkozni.

Kiballagott hát a sötétség leple alatt a város déli kapuján, egészen addig, ahol már nem láthatta senki. Ott aztán levetette a ruháját, kis batyut gyürt belőle, azt a hátára kötözte, fohászkodott egyet és nekiindult a viznek. Egy ideig még érte lába a talajt, de amint mind mélyebbre ment, elmaradt alóla s nyugodtan uszni kezdett. Rövid idő multán elkapta a viz sodra s most már csak arra ügyelt, hogy ha még olyan messzire is sodorja őt a viz, elérje a tulsó partot.

Engedte, hogy a viz vigye. A tulsó parton meglátott néha egy-egy pislogó fényt, mig ziháló mellel, fáradt lihegéssel, bolondul dobogó szivvel uszott.

Vagy egy negyedórája lehetett már a vizben, mikor érezte, hogy fázik és ereje fogytán van. Vad erővel uszni kezdett s már szinte látta a partot, de az bizony csak káprázat volt: nem érte el a földet, hanem a viz sodra még gyorsabban vitte. Háromszor próbálta meg ezt a kétségbeesett erőfeszitést — hasztalan!! Ereje egyre inkább fogyott. Gondolt Rákóczi ordréjára, a sanyargó kuruc hadakra, szerelmes asszonyára, hogy tán majd e gondolatok adnak uj erőt, de minden hiába volt. Nem tudott átvergődni a tulsó partra. Dacos akarata is megbénult ereje gyöngülésével. Hanyatt vetette magát a vizen, hogy vigye az ár. S amint igy, hanyatt fekve az eget nézte, egyszer csak meglátta a Bujdosók-csillagát. Szelid, buzditó fénnyel pislogott a csillag a habokban uszó emberre s a hadnagy ugy érezte, hogy beszél is hozzá. Mintha azt mondotta volna a csillag, hogy jó az Isten. Hogy az Isten még segithet. Hiszen a magyarokat szereti az Isten. Végigveri őket mindétig, de élteti időtlen-idők után is.

S amint ebben a kábult állapotban feje mélyebbre merült a viz alá s fülei is a vizben voltak, egyszer csak ujabb káprázata támadt. Mintha valami bugott, zakatolt volna a viz alatt. Talán ez már a halálba készülő lélek játéka — gondolta a hadnagy — s mégegyszer, szinte bucsuzásképen Rákóczira s a hüségre gondolt. S arra, hogy azért az irás eljut Párisba. Az nem vész el vele. Az az asszonynál van. Jó helyen van. S az irás el is jut Párisig. Az az édes, törékeny, gyönge asszony elviszi. És abból az irásból meghallja Rákóczi jajdulását a franciák királya.

(Folytatjuk.)

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, József kir. h. u. 16 Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat